

11.08.2021

Kokousaika	Keskiviikko 11.08.2021 klo 9:15 - 12:36	
Kokouspaikka	Vallilan varikko, Hämeentie 86, 3. krs nh. Liike	
Läsnä		
Jäsenet	Salminen, Minna	puheenjohtaja
	Korpinen, Sini	varapuheenjohtaja
	Kaskeala, Niklas	jäsen
	Pirkkala, Pekka	jäsen
	Saxberg, Mirita	jäsen
	Suoranta, Anu	jäsen
	Tuominen, Aino	jäsen
		poistui 11:52, poissa: 116 § - 121 §
	Turtiainen, Joonas	jäsen
	Voutila, Samuli	jäsen
Muut	Lehmuskoski, Ville	toimitusjohtaja
	Jurva, Toni	yksikön johtaja
	Kuukankorpi, Arttu	yksikön johtaja
	Lumijärvi, Petri	yksikön johtaja
	Lähdetie, Artturi	yksikön johtaja
	Nousiainen, Antti	yksikön johtaja
	Rajakallio, Karoliina	yksikön johtaja
	Hämäläinen, Jukka	hallintopäällikkö
	Norrena, Elina	viestintä- ja henkilöstönkehittämis- päällikkö
	Päivärinta, Ari	asiantuntija
		saapui 11:49, paikalla: 115 §, poistui 11:52
Puheenjohtaja	Minna Salminen	111-121 §
Esittelijät	Ville Lehmuskoski	toimitusjohtaja 111-115 §
	Karoliina Rajakallio	yksikön johtaja 116 §

11.08.2021

Toni Jurva	yksikön johtaja 117-118 §
Antti Nousiainen	yksikön johtaja 119 §
Petri Lumijärvi	yksikön johtaja 120-121 §

Pöytäkirjanpitäjä

Jukka Hämäläinen	hallintopäällikkö 111-121 §
------------------	--------------------------------

11.08.2021

---

§	Asia	
111	Asia/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
112	Asia/2	Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokoonpano
113	Asia/3	Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokousajat vuonna 2021
114	Asia/4	Liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausunto kaupunginkanslialle liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä
115	Asia/5	HKL:n talouden osavuosikatsaus 1.1. - 30.6.2021
116	Asia/6	Ostolaskujen käsittelyjärjestelmän ylläpitoa ja verkkolaskujen vastaanottoa koskeva palveluhankinta
117	Asia/7	Länsimetron kiinteistöjen kiinteistösiivouksen hankinta
118	Asia/8	Raitioradan ja metroradan kielisovituksien sekä metroradan risteyksien hankinta puitejärjestelynä
119	Asia/9	Itäkeskuksen metron sähkönsyöttöaseman saneeraus, hankesuunnitelma
120	Asia/10	Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat
121	Asia/11	Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

---

§ 111

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Johtokunta totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla johtokunta valitsi pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Voutilan sekä varatarkastajaksi jäsen Tuomisen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.08.2021

Asia/2

§ 112

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokoonpano

HEL 2021-002502 T 00 00 02

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi, että kaupunginvaltuusto on 2.8.2021 valinnut liikenneliikelaitoksen johtokuntaan seuraavat henkilöt:

Jäsenet

Salminen Minna, SDP, puheenjohtaja
Korpinen Sini, Kok. varapj.
Pirkkala Pekka, Kok.
Turtiainen Joonas, Kok.
Saxberg Mirita, Kok.
Tuominen Aino, Vihr.
Kaskeala Niklas, Vihr.
Suoranta Anu, Vas.
Voutila Samuli, PS

Henkilökohtaiset varajäsenet

Mountrakis Roby
Franckenhäuser Sebastian
Sillantaka Nina
Pakkanen Sanna-Maria
Sivonen Pertti
Haavisto Jami
Vartiainen Satu
Lehtola Markus
Hönö Päivi

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 26.07.2021 § 531

HEL 2021-002502 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää valita toimikaudekseen liikenneliikelaitoksen johtokuntaan 9 jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä seuraavasti:

	Jäsen	Varajäsen
1.	Kok. Sini Korpinen	Sebastian Franckehaeuser
2.	Kok. Pekka Pirkkola	Nina Sillantaka
3.	Kok. Joonas Turtiainen	Sanna-Maria Pakkanen
4.	Kok. Mirita Saxberg	Pertti Sivonen
5.	Vihr. Aino Tuominen	Jami Haavisto
6.	Vihr. Niklas Kaskeala	Satu Vartiainen
7.	SDP Minna Salminen	Roby Mountrakis
8.	Vas. Anu Suoranta	Markus Lehtola
9.	PS Samuli Voutila	Päivi Hönö

Samalla kaupunginvaltuusto päättää valita puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan seuraavasti:

Puheenjohtaja	Minna Salminen
Varapuheenjohtaja	Sini Korpinen

Lisäksi kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

26.07.2021 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Esittelijä muutti ehdotustaan siten, että jäseneksi lisätään Mirita Saxberg (Kok.) sekä varajäseniksi Sebastian Franckehaeuser (Kok.), Nina Sillantaka (Kok.), Sanna-Maria Pakkanen (Kok.) ja Pertti Sivonen (Kok.).

Kaupunginhallitus hyväksyi esittelijän muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

11.08.2021

Asia/2

---

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Asta Vennelä, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 76004
asta.vennela(a)hel.fi

11.08.2021

§ 113

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan kokousajat vuonna 2021

HEL 2020-010975 T 00 00 02

Päätös

Johtokunta päätti pitää varsinaiset kokouksensa syyskaudella 2021 klo 8:15 alkaen seuraavasti:

- 2.9.
- 30.9.
- 28.10.
- 23.11.
- 2.12.

Varsinaisten kokousten lisäksi johtokunta päätti pitää iltakoulukokouksia syyskaudella 2021 klo 16:00 alkaen seuraavasti:

- 19.8.
- 23.9.
- 14.10.
- 9.11.
- 16.12.

Käsittely

Samalla johtokunta päätti pitää ylimääräisen kokouksen 13.8.2021 klo 15:00.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

11.08.2021

Asia/3

Johtokunta päättää varsinaisista kokouksistaan kutakin kalenterivuotta varten erikseen ja kokoontuu ylimääräisiin kokouksiinsa puheenjohtajan kutsusta.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 15.06.2021 § 92

HEL 2020-010975 T 00 00 02

Päätös

Johtokunta päätti pitää varsinaisen kokouksensa keskiviikkona 11.8. klo 8:15.

12.11.2020 Ehdotuksen mukaan

29.10.2020 Pöydälle

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jukka Hämäläinen, hallintopäällikkö, puhelin: 310 20911
jukka.hamalainen(a)hel.fi

11.08.2021

§ 114

Liikenneliikelaitoksen johtokunnan lausunto kaupunginkanslialle liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä

HEL 2021-006057 T 00 00 00

Lausunto

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö HKL:n johtokunnalle liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä
- 2 Yhtiöittämisen kuvaus
- 3 Kaupunkiliikenne Oy:n omistajastrategialuonnos
- 4 Kaupungin henkilöstötoimikunnan kokouksen pöytäkirja 12.4.2021
- 5 Järjestöneuvottelukunnan lausunto kaupungin henkilöstötoimikunnalle
- 6 HKL:n työntekijöiden vetoamus kaupungin päättäjille
- 7 HSL:n lausunto Helsingin kaupungille HKL:n yhtiöittämisestä
- 8 Hahmotelma raitiotieverkoston laajentumisesta tulevaisuudessa
- 9 Luonnos kaupunkiliikenneyhtiön perustamissopimuksesta
- 10 Yhtiöjärjestysluonnos
- 11 Kaupunkiliikenneyhtiön liiketoimintasuunnitelmaluonnos
- 12 HKL:n työntekijöitä edustavien henkilöstöjärjestöjen HKL:n henkilöstötoimikunnalle jättämä lausunto 24.3.2020
- 13 HKL:n työntekijöitä edustavien henkilöstöjärjestöjen HKL:n henkilöstötoimikunnalle jättämä lausunto 1.4.2021
- 14 Yhtiön taloudellinen mallinnus
- 15 Investointien päätöksenteko
- 16 Osakassopimusluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Johtokunta antaa kaupunginkanslialle seuraavan lausunnon:

HKL:n johtokunta puoltaa liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämistä muuttamalla nykyinen liikelaitosmuotoinen HKL osakeyhtiöksi yhtenä kokonaisuutena, jolle siirtyy koko nykyinen HKL:n liiketoiminta metrotoimintojen omistus- ja järjestämisvastuuta lukuun ottamatta.

11.08.2021

Johtokunta katsoo, että kokonaisuutena HKL:n hallintomuotoselvityksen, seudullisten selvitysten sekä tehdyn muun valmistelun perusteella yhtiömuoto tukee nykyistä liikelaitosmallia paremmin joukkoliikenneinvestointeihin ja -omaisuuteen sitoutuneiden pääomien tehokkaampaa hallintaa, joukkoliikenteen järjestämisen kokonaiskustannusten läpinäkyvyyttä, henkilöstön kehittämismahdollisuuksia sekä suurten joukkoliikennehankkeiden suunnitelmallista ja onnistunutta läpivientiä.

Yhtiöittämisen vahvuuksia ovat johtokunnan näkemyksen mukaan erityisesti:

- Investointien rahoittamisen joustavuuden ja monipuolisuuden lisääntyminen.
- Yhtiö pystyy tekemään liiketaloudellisesti perusteltuja investointeja liikelaitosmuotoa joustavammin ja siten parantamaan omaa tuottavuuttaan ketterämmin kuin osana kaupungin investointitaloutta. Esimerkiksi Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) liikennöintikorvauksella rahoitettavat kalusto- ja varikkoinvestoinnit sekä tuotantovälineet ovat yhtiöittämisen myötä mahdollista tehdä liikelaitosmallia joustavammin, tarkoituksenmukaisemmin ja parempaan tuottavuuteen johtaen.
- Yhtiörakenne tuo joustavuutta mm. organisaatorakenteen kehittämiseen sekä osaajien rekrytointiin.
- Yhtiömuoto mahdollistaa HKL:ää suuremman seudullisen organisaation kehittämisen. Suuremmalla organisaatiolla on paremmat suhteelliset resurssit alan kansainvälisen tason huippuosaamisen kehittämiseen. Tällöin on mahdollista kehittää myös henkilöstönäkökulmasta houkuttelevampia tehtävänkuvia ja organisaation sisäisiä urakehitysvaihtoehtoja.
- Joukkoliikenteen voimakas kasvu edellyttää jatkuvaa asiantuntijaresurssien kasvamista ja huippuosaamisen kehittämistä. Yhtiömuodossa HKL pystyy joustavammin vastaamaan työmarkkinoiden tilanteeseen ottaen huomioon erityisesti, että HKL kilpailee tästä resurssista jatkuvasti mm. yksityisten infra- ja liikennealan toimijoiden kanssa.
- Yhtiönä HKL voisi toimia saman yleissitovan työehtosopimuksen puitteissa kuin muut joukkoliikennemarkkinoilla toimivat yhtiöt, ja HKL pystyisi riittävän aikaisessa vaiheessa vaikuttamaan tulevan yleissitovan raideliikenteen työehtosopimuksen sisältöön. Työehtosopimuksen yleissitovuuden myötä myös mahdollisuus niin sanottuun TES-shoppailuun markkinoilla poistuisi, millä olisi yhteiskunnalle kokonaisuutena etuja tuovia vaikutuksia. Tämä myös helpottaisi kuljettajien siirtymisiä vanhoilta liikennöitsijöiltä uusille niissä tilanteissa, joissa HSL päättäisi kilpailuttaa liikennöintikokonaisuuksia.

11.08.2021

- Yhtiömuoto mahdollistaa myös erilaisten ulkoisten palveluiden, esimerkiksi erilaisten IT-palveluiden valinnan ketterämmin ja paremmin yhtiön tarpeita palvelevammin kuin liikelaitosmuodossa.
- Toiminnan läpinäkyvyys ja tavoitteellisuus lisääntyvät.
- Yhtiöittämissä yhteydessä HKL:n ja kaupungin omaisuuden väliset rajapinnat määritetään yksiselitteisesti mikä osaltaan myös parantaa selkeyttä ja läpinäkyvyyttä (esim. maa-alueiden ja maanalaisten tilojen hallinta). Kun yhtiön ja kaupungin hallitsemien omaisuuserien rajapinnat määritellään nykyistä tarkemmin, voidaan myös näihin joukkoliikenteeseen kohdistuvien ja HSL:n infrasopimuksen piirissä olevien investointien kustannusvastuut ja hyödyt rajata nykyistä paremmin niiden aiheuttajalle. Näin on mahdollista lisätä HSL:n muiden jäsenkuntien luottamusta Helsingin infrakustannusten hallintaan.
- Kun yhtiömuodossa palvelut ja infra on hinnoiteltava markkinaehtoisesti, paranee eri toimintojen kaikkien todellisten kustannusten esiintuleminen ja läpinäkyvyys, jolloin hyötyjä voidaan kohdistaa entistä tarkemmin. Päätöksiä tehtäessä kaikki kustannuskomponentit ovat nykyistä läpinäkyvämmiin esillä.
- Yhtiömuodossa HKL:llä on vahvemmat kannusteet kehittää uusia palveluita olemassa olevan osaamisen sekä omaisuuden pohjalta sekä parantaa pääomien hallintaa ja näistä saatavia tuottoja. Näitä ovat esimerkiksi kaluston vuokraus, liike- ja harrastetilojen vuokraus sekä liityntäpysäköinti- ja mikroliikkumisen palveluiden kehittäminen. Kannusteet myös tilojen vuokraukseen ja yhtiön tilojen käyttöasteen kasvattamiseen ovat yhtiömuodossa vahvemmat.
- Yhtiömuoto mahdollistaa Helsinkiä laajemman seudullisen organisaation, jolloin suuruuden synergia tuo taloudellista hyötyä kalusto-, varikko- ja infrahankinnoissa. Esimerkiksi kalustohankintoja voidaan kilpailuttaa suurempina kokonaisuuksina, minkä seurauksena hankinnat kiinnostavat laajempaa joukkoa toimijoita kansainvälisillä markkinoilla ja hankintojen yksikköhinnat laskevat sekä suuremman volyymin että tehokkaamman kilpailun johdosta.
- Seudullisesti yhteinen organisaatio luo myös edellytykset optimoida kokonaisuutta seudullisessa kaupunkiraideliikenteessä erillisten alueellisten organisaatioiden osaoptimoinnin sijaan. Laajempi seudullinen kokonaisuus mahdollistaa paremmin esimerkiksi henkilökunnan, varikoiden sekä liikkuvan kunnossapitokaluston yhteiskäytön yhteiskunnan kokonaisedun kannalta optimaalisesti ja kaupunkiraideliikenteen järjestelmän ja elinkaaren hallinnan paremman laadun toteutumisen.

Lisäksi yhtiöittäminen mahdollistaa Vantaan kaupungin mukaantulon yhtiön omistajaksi niin, ettei Vantaa tule omistamaan sellaisia kokonaisuuksia, jotka eivät liity suunnitteilla olevaan Vantaan raitiotiehanke-

11.08.2021

seen. Vantaa on pitänyt tätä lähtökohtaa, joka konsernimuotoisessa yhtiössä mahdollistuu, keskeisenä edellytyksenä osallistumiselleen. Lisäksi yhtiöittäminen mahdollistaa myös muiden kaupunkien liittymisen myöhemmin kaupunkiliikenneyhtiön omistajiksi samalla periaatteella.

Yhtiötä perustettaessa johtokunta pitää korostettavan tärkeänä, että yhtiön tehtävänä on maksimoida yhteiskunnallista etua eikä esimerkiksi suppeasti yhtiön taloudellista etua. On yhteiskunnan kokonaisedun näkökulmasta olennaista, että yhtiö tavoittelee laaja-alaisesti kokonaisuuden optimointia.

Yhtiö tuottaa kestävästä liikkumisesta palveluja, hallinnoi niihin liittyvää infraa, varikoita ja vaunukalustoa sekä toteuttaa niihin liittyviä investointihankkeita seudulla laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja läpinäkyvästi. Yhtiö on omistajilleen keskeinen väline kaupunkirakenteen kehittämiseen liittyvien maankäytöllisten ym. ratkaisujen mahdollistamisessa ja niihin liittyvien tavoitteiden toteuttamisessa. Yhtiö harjoittaa toimintaansa omistajiensa ja liikenteen tilaajana toimivan HSL:n tavoitteiden mukaisesti. Johtokunta näkee kaupunkiliikenneyhtiön perustamisen nykyisessä tilanteessa tarkoituksenmukaisimmaksi ja järkevimmäksi tavaksi varmistaa kaupunkiraideliikenteen järjestelmätasoisesti tehokas toteutus seudulla tulevaisuudessa. Potentiaalia on erityisesti mahdollisuudessa keskittää niukka osaamisresurssi ja välttää tilanne, jossa luodaan kilpailevia organisaatioita tai riskiä soaoptimointiin.

Helsingin kaupunki on kaupunkiliikenneyhtiön suurin omistaja ja Helsingin kaupungin konserniohjaus käyttää merkittävää valtaa yhtiössä. Yhtiöittäminen tukee pitkän aikavälin tavoitteita varmistaa, että Helsinki ja muut omistajakaupungit ovat aktiivisia seudullisten joukkoliikennematkaisuuden edistäjiä, pääkaupunkiseudun raideliikenteellä on yhteiset tavoitteet ja niitä tukeva kustannustehokas palvelujen tuottamisrakenne, ja että seudulliset joukkoliikennematkaisut tukevat omistajien strategisten tavoitteiden toteutumista. Kaupunkiraideliikennehankkeet kytkeytyvät Helsingin ja muidenkin mahdollisten omistajien keskeisimpiin kaupunkikehityskohteisiin ja HKL:n yhtiöittämisen yhtenä tavoitteena on varmistaa toiminnan ketteryys niin, että tavoitellun kaupunkikehityksen toteutumiselle voidaan raidehankkeiden osalta antaa mahdollisimman vahva tuki.

Johtokunta pitää yhtiölle luonnosteltua omistajastrategialuonnosta hyvänä. Omistajastrategiassa näkyvät vahvasti yhteiskunnan kokonaisedun tavoittelu ja kokonaisuuden optimointi. Omistajastrategia asettaa myös kunnianhimoiset haasteelliset tavoitteet toimialan edelläkävijyydestä Euroopassa (elinkaarihokkuus, kustannustehokkuus, vaikuttavuus ja vastuullisuus) sekä orientoi vahvasti asiakaskeskeisyyteen, tuo-

11.08.2021

tantovarmuuteen ja Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen.

Johtokunta pitää lisäksi seuraavia aiheita tärkeinä otettavaksi huomioon päätöksenteossa ja yhtiöittämisen täytäntöönpanossa:

- HKL:n henkilöstön tulee kokonaisuudessaan siirtyä uuden yhtiön palvelukseen nk. vanhoina työntekijöinä.
- Yhtiön merkittävässä investoinneissa kaupungin omistajaohjaus ja kaupungin strategisten tavoitteiden toteuttaminen on tärkeää varmistaa näiden investointien hankesuunnitelmien käsittelyllä kaupungin toimielimissä.
- Yhtiön juoksevaa toimintaa koskeva ennakkoratkaisu Verohallinnolta tulee olla käytettävissä ja sisällöltään myönteinen kaupunginhallituksen käsitellessä esitystä HKL:n yhtiöittämisestä elokuussa 2021.

Johtokunnan kanta HSL:n lausunnossaan esittämiin seikkoihin

15.6.2021 hallituksen kokouksessa antamassaan lausunnossaan yhtiöittämisestä (esityksen liite 7) HSL esitti suosituksia Helsingin kaupungille. HSL on perustettavalle yhtiölle olennaisen tärkeä strateginen kumppani, jonka tavoitteiden toteutuminen on yhteiskunnan kokonaisedun kannalta tärkeää. Seuraavassa johtokunta ottaa kantaa kuhunkin HSL:n esiin nostamaan suositukseen.

Lausunnossaan HSL esitti Helsingille, että mahdollisen uuden yhtiön perustamisessa ja omistajaohjauksessa tulee varmistaa seuraavien tavoitteiden toteutuminen:

”1) Yhtiön omistus, hallintorakenne ja yhtiöjärjestys täyttävät julkisoikeudellisen laitoksen tunnusmerkit siten, että yhtiön ja HSL:n välillä voidaan tehdä erityisalojen hankintalain 26 § ja erityisalojen hankintadirektiivin 28 artiklan 4. kohdan mukaisia viranomaishankintayksiköiden välisiä yhteistyösopimuksia.”

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Tämän edellytyksen täytyminen on ollut valmistelun lähtökohta ja tässä keskeisessä asiassa onnistumisen varmistamiseksi ovat niin HKL kuin HSL käyttäneet myös ulkopuolista asiantuntija-apua. Tätä asiantuntemusta hyödynnetään vielä yhtiön perustamisasiakirjojen viimeistelyssä, jotta asia parhaalla mahdollisella tavalla on päätöksenteossa otettu huomioon.

”2) Näihin edellytyksiin ei myöhemminkään tehdä muutoksia, jotka vaarantaisivat yhtiön ja HSL:n välisten sopimusten oikeudellisen perustan.”

11.08.2021

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Tämän varmistaminen on niin yhtiön, sen omistajien kuin HSL:n intresseissä. Siksi ei myös ole nähtävissä riskiä asiassa toisin toimimiseksi.

”3) Yhtiö ja sen omistajat ilmoittavat markkinoiden tiedoksi, että yhtiön strategiaan ei tule kuulumaan osallistuminen julkisiin tarjouskilpailuihin, vaan se sitoutuu edistämään tasapuolisten kilpailtujen markkinoiden kehittymistä.”

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Asia on lähtökohtana kirjattuna esimerkiksi yhtiön pääomistajan (Helsingin kaupunki) luonnostelemassa omistajastrategiassa ”Yhtiö toimii omistajien sa sidosyksikkönä, eikä osallistu joukkoliikenteen liikennöinnin mahdollisiin kilpailutuksiin”. Yhtiön toiminnan yksi keskeinen peruste on luoda edellytyksiä (mm. infra, varikot, vaunut), jotta HSL:n järjestämät mahdolliset liikenteen kilpailutukset onnistuvat mahdollisimman hyvin. Tämän asian viestiminen markkinoille voidaan toteuttaa HSL:n kanssa yhdessä sovittavalla tavalla yhtiön ja sen omistajan toimesta.

”4) Yhtiö sitoutuu yhteistyössään HSL:n kanssa tuottamaan, raportoimaan ja luovuttamaan toimintaansa koskevia tietoja tilaajaohjausta ja hankintamenettelyjä varten avoimesti ja vetoamatta yhtiön liikesalaisuuteen.”

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Yhtiön tavoite on yhteiskunnallisen edun tuottaminen ja tämä tarkoittaa esimerkiksi HSL:n toiminnan tukemista mahdollisimman laajassa mitassa, siten kuin erikseen sovitaan. Yhtiöllä itsellään ei ole liikesalaisuuksia HSL:n suuntaan. Päinvastoin yhtiön lähtökohtana on yhtiön toiminnan kehittäminen yhteiskuntaa parhaimmalla tavalla palvelevaksi mahdollisimman laajasti yhteiskunnallisten organisaatioiden, kuten HSL, osaamista hyödyntäen ja yhteiseen tietopohjaan perustaen. On kuitenkin mahdollista, että joihinkin yhtiön markkinoilta hankkimiin palveluihin liittyen näitä palveluja toimittavilla yrityksillä on liikesalaisuuksia, joita yhtiön ei ole sallittua toimittaa julkisuuteen. Yhtiö pyrkii toiminnassaan välttämään tällaiset tilanteet ja ottamaan asian huomioon esimerkiksi sopimuksia laatiessaan.

”5) Yhtiö kykenee kantamaan liiketoimintavastuun oman toimintansa kustannustehokkuudesta, laadusta, turvallisuudesta ja riskienhallinnasta siten, että yhtiön mahdollisten virhearvioiden tai laiminlyöntien kustannukset ja haitat eivät siirry HSL:n jäsenkuntien ja joukkoliikenteen matkustajien kannettavaksi.”

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. HKL:n yhtiöittäminen parantaa edellytyksiä tehdä HKL:n toiminnasta yhä laaduk-

11.08.2021

kaampaa ja korkeatasoisempaa. Tämän johdosta riskit HSL:n suuntaan pienenevät nykytilanteeseen verrattuna.

”6) Yhtiö järjestää hallinnassaan olevan kaupunkiraideliikenteen toimintaympäristön, erityisesti liikenteenohjauksen, kaluston, varikoiden ja muiden toimitilojen hallinnan siten, että näiden käyttöehdot ja kustannukset kilpailutetuille operaattoreille ovat läpinäkyviä, kohtuullisia, vakaita ja markkinaneutraaleja.”

Johtokunta: HKL on asiasta HSL:n kanssa samaa mieltä. Yhtiön tavoite on yhteiskunnallisen edun tuottaminen ja tämä tarkoittaa esimerkiksi HSL:n toiminnan tukemista mahdollisimman laajassa mitassa. Yhtiön toiminnan yksi keskeinen peruste on luoda edellytyksiä (mm. infra, varikot, vaunut), jotta HSL:n järjestämät mahdolliset liikenteen kilpailutukset onnistuvat mahdollisimman hyvin. Tämä tarkoittaa esimerkiksi liikenteenohjauksen, kaluston, varikoiden ja muiden toimitilojen hallintaa siten, että näiden käyttöehdot ja kustannukset kilpailutetuille operaattoreille ovat läpinäkyviä, kohtuullisia, vakaita ja markkinaneutraaleja

HSL esitti myös, että HSL:n johtoa ja asiantuntijoita tulisi edelleen osallistaa yhtiöittämissä hankkeiden valmistelun loppuvaiheissa. Näin on toimitu ja on tarkoitus edelleen niin jatkovalmistelussa kuin yhtiön toiminnan aikanaan toimia. Mahdollisimman hyvä yhteistyö HSL:n kanssa on tärkeä edellytys yhteiskunnan kokonaisedun tuottamisen näkökulmasta.

HSL suosittelee lisäksi, että kaupunkiliikenneyhtiön omistajat huolehtivat siitä, että yhtiön hallituksessa ja toiminnan tarkastuksessa on käytettävissä puolueetonta joukkoliikennetoimialan asiantuntemusta ja kokemusta. Tämä on varmasti myös Helsingin kaupungin tavoitteiden mukaista kaupungin asettaessa henkilöitä yhtiön hallitukseen ja toiminnan tarkastukseen.

HSL esitti myös, että Helsingin ja kaupunkiliikenneyhtiön tulee varautua Helsingin kaupunkipyöräpalvelun tilaajatehtävien siirtämiseen HSL:lle viimeistään nykyisen sopimuksen päättyessä. Tämä seikka ei varsinaisesti liity yhtiön perustamiseen vaan kaupunki tekee asiassa tarkoituksenmukaisuusharkintaa asian ollessa ajankohtainen riippumatta siitä toimiiko HKL liikelaitos- vai yhtiömuodossa.

Lisäksi HSL esitti, että HKL:n nykyisten muuhun kuin raideliikenteeseen liittyvien tehtävien järjestämistapaa valmistellaan yhdessä HSL:n kanssa ja näihin tehtäviin osoitetaan Helsingin puolella riittävät resurssit erityisesti bussiliikenteen toimintaedellytysten turvaamiseksi. Tässä asiassa HSL:llä oli lausuntoa antaessaan virheellinen käsitys siitä, että perustettavaan yhtiöön siirtyisi vain raideliikenteeseen liittyvät HKL:n tehtävät. Yhtiöön on kuitenkin siirtymässä HKL:n nykyinen toiminta lähikohtaisesti kokonaisuudessaan ja joukkoliikenteen eri tehtävien hoi-

toon liittyvät synergiat säilyvät ja edelleen vahvistuvat. Erillisten resursien osoittaminen Helsingin kaupungin organisaatiossa ei siis ole tarpeen.

Samalla johtokunta tarkastaa pöytäkirjan tämän kohdan osalta heti.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt HKL:n johtokunnan lausuntoa liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä 13.8.2021 mennessä. Lausuntopyyntö on esityksen liitteenä 1.

Nykyinen HKL

HKL vastaa pääkaupunkiseudun metron, Helsingin kantakaupungin raitiovaunujen ja Suomenlinnan lautan liikennöinnistä sekä Helsingin kaupunkipyöräpalvelun tuottamisesta. Liikennöinnin lisäksi HKL:n tehtävänä on osana Helsingin kaupunkikonsernia tuottaa kestävän liikkumisen palveluja kuten metro-, raitio- ja lauttaliikenteen sekä kaupunkipyöräilyn palveluja. HKL tuottaa myös monia muita kestävästä liikkumisesta tukevia palveluita kuten liityntäpysäköinnin järjestäminen.

HKL omistaa, rakennuttaa, kehittää ja hoitaa Helsingin hallinnassa olevaa joukkoliikenteen infrastruktuuria ja siihen liittyviä tiloja ja toimintoja sekä tarjoaa näihin liittyviä palveluja. Joukkoliikenteen infrastruktuuriin kuuluvat radat ja sillat sekä näihin liittyvät sähkö- ja valvontajärjestelmät, metroasemat, osa lähiliikenteen juna-asemista, kisko- ja bussiliikenteen varikot, pysäkit ja terminaalit sekä autojen ja pyörien liityntäpysäköintialueet Helsingin alueella.

HKL myös edustaa Helsingin kaupunkia HSL:n kanssa tehdyssä sopimuksessa, joka koskee joukkoliikenneinfrastruktuurin investointien ja ylläpidon rahoittamista.

HKL:n liikevaihto vuonna 2020 oli 212 miljoonaa euroa ja taseen loppusumma 1 179 miljoonaa euroa. Henkilöstöä oli keskimäärin 1 283.

Liikennöinti

Liikennöinnin osalta HSL suunnittelee ja tilaa raitio-, metro- ja lauttaliikenteen seudullisesti. HKL tuottaa metro- ja raitioliikenteen Helsingin ja Espoon alueella HSL:n suunnitelman mukaisesti sekä omistaa, hankkii ja ylläpitää liikennöinnissä tarvittavan vaunu- ja muun kaluston samoin kuin tuotanto-omaisuuden ja vastaa näiden kunnossapidosta. HKL huolehtii myös Suomenlinnan lautan liikennöinnistä sekä kalustosta tytä-

11.08.2021

ryhtiönsä Suomenlinnan Liikenne Oy:n kautta. Lisäksi HKL suunnittelee ja tilaa Helsingin kaupunkipyöräpalvelun palveluntuottajansa kautta.

Infrastruktuurin kunnossapito

HKL huolehtii metro- ja raitioratojen sekä sähkö-, tieto- ja valvomoinfrastruktuurin rakennus-, huolto-, kunnossapito- ja korjaustöistä sekä raitioliikenteen raide-elementtien valmistuksesta ja ratojen puhtaanapidosta. Lisäksi HKL tuottaa infrastruktuurin hallinto- ja ylläpitopalvelut Länsimetro Oy:lle osana koko metrojärjestelmän kunnossapitoa.

HKL omistaa/hallinnoi ja kunnossapitää Pohjois-Haagan, Kannelmäen ja Malminkartanon juna-asemat sekä Rautatientorin, Elielinaukion, Itäkeskuksen, Herttoniemen ja Malmin bussiterminaalit, Suomenlinnan lauttaliikenteen terminaalit ja laiturit, kaupungin alueella sijaitsevat autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikat sekä osittain asemien kulkureitit. HKL hoitaa myös lippuautomaattien, viestilaitteiden, pysäkkien ja kiinteistöjen kunnossapitotehtäviä sekä järjestyksenpidon valvontatehtäviä. Tytär- ja osakkuusyhtiöiden kautta HKL vastaa myös Kampin bussiterminaalin sekä liityntäpysäköinnin järjestämisestä Ruoholahdessa, Tapanilassa ja Vuosaaressa.

Seudulliset raitiotieverkoston kehityssuunnitelmat

Helsingin seudun raitiotiejärjestelmä käsittää nykyisellään Helsingin kantakaupungin raitiotieverkon, jonka laajuus on noin 50 kilometriä kaksisuuntaista raitiotietä. Raitiotiejärjestelmä laajenee 2020-luvun alkupuolella Raide-Jokerin 25 kilometriä pitkän pikaraitiotien myötä Helsingin esikaupunkialueille ja Espoon itäosaan. Raide-Jokerin rata kytkeytyy myöhemmin kantakaupungin raitiotieverkkoon Vihdintietä kulkevan Länsi-Helsingin raitiotien toteutuksen yhteydessä 2020-luvun loppupuolella.

Vastaavalla tavalla suunnitelmien mukaan 2020-luvun loppupuolella valmistuva Vantaan raitiotie tulee yhdistymään samaan Raide-Jokeriin ja sitä kautta Helsingin muuhun raitiotieverkkoon, kun Viikin-Malmin raitiotie toteutetaan arviolta 2030-luvun alussa.

2020-luvun alkupuolella valmistuvia raitiotieverkoston laajennuksia ovat mm. raitiotie Kalasatamasta Pasilaan, Ilmalan raitiotie sekä muut kantakaupungin raitiotieverkon täydennykset. Vuosikymmenen lopulla ja 2030-luvun alkupuolella käyttöön otettavaksi suunniteltuja laajennuksia ovat mm. Kruunusillat ja Tuusulanväylän raitiotie. Suunniteltuja seudullisia, kuntarajat ylittäviä, raitiotieitä tulevat olemaan mm. Mellunmäestä Myyrmäkeen kulkeva Jokeri 2 -raitiotie sekä Kumpulasta Otaniemeen kulkeva tiederatikka. Näiden toteutus on arvioitu tapahtuvan 2030- ja 2040-luvuilla. Myös Espoon sisäinen Leppävaara-Matinkylä raitiotie tu-

lisi yhdistymään tähän samaan järjestelmään. Hahmotelma raitiotieverkoston laajentumisesta tulevaisuudessa on esitetty liitteessä 8.

Yhtenäinen seudullinen raitiotieverkosto mahdollistaa jatkossa uusien raitiolinjoiden reittien muodostamista yhdistelmällä toteutettuja ratoja. Tämän edellytys on verkoston yhtenäinen tekninen toteutus mm. raudan- ja vaunujen yhteensovittamiseksi. Lisäksi yhtenevä rata- ja vaunutekniikka mahdollistavat seudullisia yhteisiä hankintoja sekä mm. yhteisten kunnossapitolaitteiden ja varaosavarojen ylläpitoa.

Yhtiöittämisen tausta

HKL:n hallintomuotoselvitys

Kansliapäällikön 24.1.2019 asettaman työryhmän HKL:n organisaatiomuodosta laatima selvitys julkaistiin 30.8.2019. Työryhmä tunnisti useita keskeisiä HKL:n organisointitavan valintaan vaikuttavia muutosvoimia, kuten raideliikenteen kasvava rooli kaupunkikehityksen toteutuksessa, suunnitteilla olevat useat uudet seudulliset raidehankkeet, jotka tulevat yhtymään Helsingin kantakaupunkiverkkoon sekä markkinaehtoisuuden lisääntyminen raideliikennöinnissä ja HSL:n mahdolliset liikennöinnin kilpailutuksia koskevat päätökset.

Työryhmän näkemyksen mukaan HKL ei liikelaitoksena pystyisi vastaamaan toimintaympäristön muospaineisiin ja siten työryhmä suositti HKL:n hallintomuodon muuttamista liikelaitoksesta osakeyhtiöksi.

Seudulliset kaupunkiraideliikenteen selvitykset

Organisaatiomuotoselvityksen jälkeen seudullisen kaupunkiraideliikennejärjestelmän hallintaan ja kehittämiseen liittyen Helsinki, Espoo ja Vantaa teettivät syksyllä 2019 selvityksen raitiotieverkkojen seudullisesta organisoinnista ja keväällä 2020 selvityksen metron seudullisesta organisoinnista. Tarkasteluissa kartoitettiin useita eri malleja ja arvioitiin niiden ominaisuuksia. Keskeisinä tavoitteina olivat mm. seuraavien näkökulmien toteutuminen:

- Seudullinen rakenne, joka edistää joukkoliikenteen kustannustehokasta ja laadukasta tuotantoa sekä tukee alueen kaupunkikehitystä;
- Rajallisten osajaresurssien täysimääräinen hyödyntäminen;
- Eri toimintojen välisten synergioiden hyödyntäminen ja osaoptimointi-intressien välttäminen; ja
- Toiminnan ja toimintojen läpinäkyvyys sekä tarkoituksenmukainen pääomien hallinta ja investointimalli.

Seudullisen organisaatoratkaisun yhtenä tärkeimmistä hyödyistä nähtiin olevan sen kautta syntyvä teknisesti yhtenäinen järjestelmä, jota

11.08.2021

johdetaan kokonaisuutena. Näin on mahdollista mm. realisoida raitio- ja metroluikenteen merkittävät mittakaavaedut omaisuuden hallinnassa ja ylläpidossa sekä operatiivisessa toiminnassa. Lisäksi seudullisella organisoinnilla syntyy vuositasolla merkittäviä säästöjä rajapintakustannuksissa, mahdollistetaan niukan raitiotie- ja metro-osaamisen keskittäminen pääkaupunkiseudun tarpeisiin ja edistetään korkeaa tekemisen laatua sekä vähennetään riskejä ja virheitä suurissa hankinnoissa ja hankkeissa.

2020-luvulla toteutettavaksi suunnitellut hankkeet noin kolminkertaistavat raitiotieverkon pituuden seudulla. Raitiotieiden, -varikoiden ja -kaluston mahdollisimman tehokkailla toteutus- ja hankintatavoilla on saavutettavissa huomattavia hyötyjä. Metrojärjestelmän hoitamisen ja kehittämisen organisoimista koskien toimintaympäristö puolestaan muuttuu länsimetron toisen vaiheen valmistuessa.

Seudullisen organisaatiomallin todettiin mahdollistavan kaupunkien intressit huomioon ottaen huomattavia hyötyjä. Potentiaalia on erityisesti mahdollisuudessa keskittää niukka osaamisresurssi ja välttää tilanne, jossa luodaan kilpailevia organisaatioita tai riskiä osaoptimointiin.

Raitiotieverkkojen ja metron seudullista organisoimista koskeneiden selvitysten jatkoksi Helsinki, Espoo ja Vantaa teettivät kesällä ja syksyllä 2020 seudullisen kaupunkiraideliikenneyhtiön hallintomallia koskeneen selvityksen. Helsinki jatkoi keskustelua Vantaan ja Espoon kanssa tavoitteena edetä konkreettiseen kaikille hyötyjä tuottavaan seudulliseen ratkaisuun.

Suunnitelma kaupunkiliikenneyhtiön perustamisesta

Seudullinen kaupunkiliikenneyhtiö on tarkoitus perustaa muuttamalla nykyinen liikelaitosmuotoinen HKL osakeyhtiöksi yhtenä kokonaisuutena, jolle siirtyy koko nykyinen HKL:n liiketoiminta (ml. Suomenlinnan liikenne ja kaupunkipyöräpalvelu). Vastuu metroluikenteen järjestämisestä sekä metron infra- ja kalusto-omaisuus jäävät kuitenkin liikenneliikelaitokselle automaattimetroa koskevan oikeudenkäynnin ratkaisuun saakka, jonka jälkeen ne on tarkoitus siirtää osaksi kaupunkiliikenneyhtiötä. Yhtiöittämissä prosessin kuvaus on esitetty liitteessä 2.

Yhtiöittämissä yhteydessä Vantaan kaupunki tulee myös uuden yhtiön osakkaaksi pienellä osuudella. Helsingin kaupunki on kaupunkiliikenneyhtiön suurin omistaja ja yhtiö toimii Helsingin kaupungin konserniohjauksessa. Yhtiön laajempi konsernirakenne otetaan käyttöön myöhemmin Vantaan ratikkahankkeen etenemisen tarkennuttua mahdollistamaan Vantaan kaupungin kohdennettu omistus sille tärkeissä konsernirakenteisen yhtiön osissa sekä muiden seudullisten kumppanien ja omistajatahojen liittyminen osaksi kaupunkiliikenneyhtiötä tilanteissa

11.08.2021

sovittavin omistusosuuksin. Tällöinkin Helsingin kaupunki tulee säilymään kaupunkiliikenneyhtiön pääasiallisena omistajana.

Yhtiön perustamista koskeva päätöksenteko kaupungin päätöksenteoelimityksessä on tarkoitus tapahtua elo-syyskuussa 2021. Osana Helsingin kaupungin päätöksentekoa kaupunginkanslia on pyytänyt HKL:n johtokunnan lausuntoa HKL:n yhtiöittämisestä 13.8.2021 mennessä. Helsingin kaupunginhallitus käsittelee HKL:n toiminnan yhtiöittämistä 23.8.2021 pidettävässä kokouksessaan ja kaupunginvaltuuston käsitteilyyn yhtiöittämisasia on tarkoitus tuoda 8.9.2021.

Vantaan kaupungin osalta päätöksenteon aikataulu on suunniteltu siten, että kaupunginhallitus käsittelee asiaa 4.10.2021 ja kaupunginvaltuusto päättää Vantaan mukaantulosta kaupunkiliikenneyhtiön omistajaksi kokouksessaan 25.10.2021. Tämän jälkeen Vantaan kaupunki merkitsee kaupunkiliikenneyhtiön osakkeita arviolta marras-joulukuussa 2021 ja yhtiön hallitukseen nimetään yksi jäsen Vantaan kaupungin ehdotuksen pohjalta.

Perustettavan kaupunkiliikenneyhtiön toiminnan käynnistäminen on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensi vaiheessa syys-lokakuussa 2021 on tarkoitus perustaa osakeyhtiö, joka huolehtii yhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista.

Hallituksen jäsenten nimeämistä koskeva asia tuodaan konsernijaoston päätettäväksi erikseen yhtiöittämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen. Vuodenvaihteeseen jatkuvan ylösajovaiheen ajaksi yhtiön toimitusjohtajaksi valitaan oman toimen ohella HKL:n nykyinen toimitusjohtaja.

Yhtiöittämissuunnitelman mukaan perustettava yhtiö aloittaa täysipainoisesti toimintansa 1.1.2022, joskin tarkka aloitusajankohta riippuu siitä, missä ajassa Patentti- ja rekisterihallitus käsittelee yhtiön rekisteröinnin. Tätä toista vaihetta varten yhtiön on tarkoitus pitää marras-joulukuussa 2021 ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätetään muun muassa:

- osakeannista Helsingin ja Vantaa kaupungeille,
- osakkeiden merkintähinnan maksamisesta Helsingin osalta siirrettävän liiketoiminnan käsittävällä apporttiomaisuudella ja Vantaan osalta rahana sekä
- muista tarvittavista toiminnan siirtämiseen ja kaupunkiliikenneyhtiön varsinaisen toiminnan aloittamiseen liittyvistä yhtiökokouksen päätettäviin kuluista asioista.

11.08.2021

Yhtiön täysipainoisen toiminnan alkaessa liikenneliikelaitoksen toimitusjohtaja siirtyy yhtiön kokopäiväiseksi toimitusjohtajaksi aiempia yhtiöittämissä ja säätiöittämissä vastaavalla tavalla ja jäljelle jäävään liikenneliikelaitokseen valitaan uusi oman toimen ohella toimiva toimitusjohtaja. Liikelaitoksen toimitusjohtajan valinnassa otetaan huomioon liikelaitoksen ja kaupunkiliikenneyhtiön väliseen suhteeseen liittyvät esteellisyysnäkökulmat.

Kaupunkiliikenneyhtiön hallitukseen tulee omistusosuuksien mukainen edustus omistajilta, joka koostuu sekä poliittisesti valituista jäsenistä kuin viranhaltijoista ja kaupunkikonsernien ulkopuolisista henkilöistä.

Luonnokset kaupunkiliikenneyhtiön perustamissopimuksesta, yhtiöjärjestyksestä ja osakassopimuksesta ovat esityslistan liitteinä 9–10 ja 16.

Kaupunkikonsernin joukkoliikennetoimintaan liittyvät osakkeet

Liiketoimintasiirrossa kaupunkiliikenneyhtiölle on tarkoitus siirtää myös seuraavat osakkeet ja osuudet, jotka tällä hetkellä ovat HKL:n taseessa:

- Asunto Oy Helsingin Larunsolmu – omistusosuus 1,34 %:a osakkeista,
- Fallkullan Kiilan Pysäköinti Oy – omistusosuus 41,1 %:a osakkeista,
- Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos – omistusosuus 71,96 %:a osakkeista,
- Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5 – omistusosuus 35,71 %:a osakkeista,
- Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkki – omistusosuus 9,22 %:a osakkeista,
- Kiinteistö Oy Espoon Terminaali – omistusosuus 50 %:a osakkeista,
- Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy – omistusosuus 100 %:a osakkeista sekä
- Suomenlinnan Liikenne Oy – omistusosuus 100 %:a osakkeista.

Lisäksi siirretään HKL:n taseessa olevat Asunto Oy Merikasarminkatu 12:n osakkeet, jotka liittyvät kiinteistössä sijaitsevan taukotilan hallintaan.

Metrotoimintaan liittyvät osakkeet eivät välittömästi siirry liiketoimintasiirrossa kaupunkiliikenneyhtiölle:

- Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli – omistusosuus 62,08 %:a osakkeista
- Länsimetro Oy – omistusosuus 15,56 %:a osakkeista.

Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohallin ja Länsimetro Oy:n osakkeet on tarkoitus siirtää myöhemmin erikseen metron automatisointiin liittyvän vireillä olevan riita-asian ratkettua muun metroliiiketoiminnan kanssa kaupunkiliikenneyhtiön tai mahdollisesti siinä vaiheessa jo muodostettuun kaupunkiliikennekonserniin.

Seudullisten selvitysten yhteydessä esillä olleet Pääkaupunkiseudun Junakalusto Oy:n osakkeet jäävät edelleen kaupungin omistukseen, koska ne eivät ole osa HKL:n liiketoimintakokonaisuutta. Myöskään HKL:n taseessa olevia Elisa Oyj:n osakkeita ei siirretä kaupunkiliikenneyhtiölle.

Kaupunkiliikenneyhtiön organisaatio- ja toimintamalli

Kaupunkiliikenneyhtiön tarkoituksena on tuottaa ja kehittää HSL:n ja omistajakuntien asettamien tavoitteiden mukaisesti kestävän liikkumisen palveluja, kuten metro-, raitio- ja lauttaliikenteen sekä kaupunkipyöräilyn palveluja. Yhtiö myös rakennuttaa, hoitaa, ylläpitää, valvoo, vuokraa ja kehittää joukkoliikenteen infrastruktuuria ja siihen liittyviä tiloja ja toimintoja sekä tarjoaa näihin liittyviä palveluja.

Yhtiön tavoitteena on varmistaa mahdollisimman kustannustehokas ja laadukas kaupunkiliikenne hyödyntämällä skaalaetuja sekä välttämällä osaoptimointia. Yhtiö ei liiketoiminnassaan tavoittele voiton tuottamista. Yhtiön tulee jatkuvasti parantaa toimintaansa ennalta määriteltyjen toiminnan mittareiden mukaan liittyen muun muassa kustannustehokkuuteen, laatuun ja asiakastyytyvyyteen. Omistajat määrittelevät mittarit omistajastrategiassa tai muuten erikseen.

Yhtiö ja sen konserniyhtiöt voivat hankintalain asettamissa rajoissa tuottaa palvelumyyntiä konsernin ulkopuolisille tahoille. Konserniyhtiöt voivat myös hankkia palveluita konsernin ulkopuolelta. Keskeistä kuitenkin on, että yhtiön kaikessa toiminnassa turvataan mahdollisuudet sidosyksikköhankintoihin sen ja omistajien välillä ja/tai horisontaaliseen yhteistyöhön perustuvat järjestelyt niin yhtiön omistajien kuin HSL:n ja Länsimetro Oy:n kanssa.

Perustettaessa yhtiö toimii yhtenä kokonaisuutena, mutta yhtiö on vaurauduttu muuttamaan konsernirakenteiseksi siinä vaiheessa, kun muiden omistajien (ensi vaiheessa Vantaa) omistusosuus kasvaa niiden tehdessä sitovia päätöksiä kaupunkiraideliikennehankkeistaan ja alkaessaan toteuttaa niitä. Yhtiö myös omistaa pääosin nykyisten HKL:n tytäryhtiöiden osakkeet.

Ensi vaiheessa kokonaisuutena toimiva yhtiö organisoituu liikennöintiyksikköön, kunnossapitoyksikköön, omaisuudenhallintayksikköön, hankeyksikköön, talous- ja toiminnanohjausyksikköön sekä henkilöstö

ja liiketoiminnan tuki -yksikköön. Myöhemmin yhtiön jakautuessa konsernirakenteiseksi muodostetaan emoyhtiö (hallinto- ja omaisuudenhallintapalvelut, tytäryhtiöiden omistaja), omaisuusyhtiöt (ei henkilökuntaa vaan esimerkiksi rata-, asema- ja kalusto-omaisuus sekä muu joukko-liikenneinfra) ja palveluntuottajayhtiöt (liikennöinti- ja kunnossapitopalvelut).

Emoyhtiön roolina konsernissa on tuottaa ja kehittää kestävästä liikkumisen palveluista omistajakuntien tavoitteiden mukaisesti. Se tarjoaa hallinto- ja omaisuudenhallintapalveluja konserniyhtiöille sekä hankintalain puitteissa muille asiakkaille sekä hallinnoi liikennöintisopimuksia konsernista ulospäin.

Liikennöintitytäryhtiö tuottaa emoyhtiön kautta HSL:lle ja hankintalain puitteissa halutessaan muille tilaajille kuljettaja- ja valvomopalveluita kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Kunnossapitotytäryhtiö tarjoaa laadukkaasti ja tehokkaasti huolto- ja ylläpito- sekä rakennuspalveluita konsernin omaisuusyhtiöille sekä hankintalain puitteissa muille asiakkaille.

RV-kalusto ja -varikko -tytäryhtiö ylläpitää ja kehittää raitiovaunukalustoa ja -varikoita ja vuokraa niitä emoyhtiön kautta HSL:lle ja hankintalain puitteissa muille toimijoille läpinäkyvästi ja tavoittelematta voittoa, mutta kyeten kattamaan investointivelvoitteensa ja kehittämään toimintansa.

RV-rata-tytäryhtiö ylläpitää ja kehittää raitiotieinfra- ja muuta omaisuutta ja vuokraa sitä emoyhtiön kautta kaupungeille tavoittelematta voittoa, mutta kyeten kattamaan investointivelvoitteensa ja kehittämään toimintansa.

Metro-tytäryhtiö ylläpitää ja kehittää metro-omaisuutta ja vuokraa sitä emoyhtiön kautta HSL:lle (kalusto ja varikot) ja kaupungeille (infra) tavoittelematta voittoa, mutta kyeten kattamaan investointivelvoitteensa ja kehittämään toimintansa. Siltä osin kuin yhtiö vuokraa metroasemilla sijaitsevia liiketiloja ulkopuolisille tahoille, vuokraus tapahtuu markkinaehtoisesti, jotta varmistetaan kilpailuneutraaliteettiin ja valtiontukisääntelyyn liittyvien reunaehto- jen täyttyminen.

Suomenlinnan Liikenne Oy tarjoaa lauttaliikenteen liikennöintipalveluita HSL:lle emoyhtiön kautta ja lisäksi ylläpitää ja kehittää käyttämänsä kalustoa.

Osakassopimuksen liitteeksi tuleva yhtiön liiketoimintasuunnitelma- luonnos on liitteenä 11.

Metrotoiminnoista vastaavan liikenneliikelaitoksen toiminta

Edellä mainituin perustein HKL:n toiminnoista ei ensimmäisessä vaiheessa siirretä yhtiöön metroon liittyvää liiketoimintaa. Näin ollen liikenneliikelaitoksen vastuulle jäävät seuraavat metroon liittyvät toiminnot:

- metrolliikenteen järjestäminen,
- metroon liittyvä infrastruktuuri ja
- metroon liittyvä kalusto.

sekä HKL:n erityisistä toimivaltamääräyksistä juontuvina:

- metrolliikennesäännön hyväksyminen,
- toiminnanharjoittajan ilmoituksen tekeminen metrolliikenteen harjoittamisesta,
- rataverkon haltijan ilmoituksen tekeminen metrorataverkosta ja
- metrolliikenteen turvallisuusjohtamisjärjestelmän ylläpito.

Tämä tarkoittaa, että metrolliikennettä koskeva liikennöintisopimus jää edelleen HKL:n ja HSL:n väliseksi. Metroon liittyvä kiinteä omaisuus (asemat, rata, sähköjärjestelmät) ja kaikki näitä koskevat sopimukset jäävät liikelaitokseen. Metroinfraan liittyvät maanvuokrasopimukset jäävät HKL:lle. Metrokalusto jää myös HKL:lle.

Samalla tavoin vastuu metrojärjestelmän turvallisuuden järjestämisestä liikennepalvelulain, raideliikennelain sekä liikenne- ja viestintäviraston (Traficom) antaman kaupunkiraideliikennemääräyksen velvoittaman turvallisuusjohtamisjärjestelmän mukaisesti säilyy liikelaitoksella ja liikelaitos tekee tarvittavat liikenteenharjoittajan ja rataverkon haltijan ilmoitukset Traficomille.

Metrotoimintoihin liittyvä henkilöstö siirretään erillisellä siirrolla kaupunkiliikenneyhtiöön ns. vanhoina työntekijöinä.

Edellä mainittujen toimintojen hoitamista varten HKL ja kaupunkiliikenneyhtiö solmivat sopimuksen, jonka perusteella HKL ostaa kaupunkiliikenneyhtiöltä tarvittavaa työtä, kuten kuljettajapalveluita, toiminnan suunnittelua, isännöintiä, kunnossapitoa ja investointien toteuttamista. Vastuu itse toimintojen järjestämisestä säilyy kuitenkin edelleen liikelaitoksella. HKL luovuttaa kaupunkiliikenneyhtiön käytettäväksi tiloja ja irtaimistoa metroon liittyvien tehtävien suorittamista varten.

Oman toimen ohella toimivan toimitusjohtajan lisäksi liikenneliikelaitoksella on liikelaitoksen hallinnosta ja talousasioista vastaava työvoimaa sekä turvallisuusvastuiden edellyttämä turvallisuudesta vastaava organisaatio.

Taloudelliset näkökulmat

Yhtiön tehtävien ja sen toiminnalle asetettujen tavoitteiden mukaisesti, perustettavalle yhtiölle tulee varata riittävät yhtiön talouteen, henkilöstöön ja sen osaamiseen liittyvät resurssit.

Yhtiön pääasialliset liiketoimintatulot (liikevaihto) muodostuvat HSL:n maksamista liikennöintikorvauksista, joilla katetaan kaupunkiraideliikenteen liikennöinnin, liikenteenohjauksen, kaluston hallinnan, kunnossapidon ja varikoiden kustannukset. Lisäksi liiketoimintatuloja saadaan Helsingin kaupungin maksamasta infravuokrasta, joka kattaa yhtiön hallinnoiman joukkoliikenteen infrastruktuurin elinkaaren aikaiset investointi-, ylläpito- ja kehityskustannukset sekä mainosmyynnistä, liike- ja muiden tilojen vuokrauksesta kolmansille osapuolille sekä kunnossapito-, asiantuntija- ja muiden palveluiden myynnistä, mm. Länsimetro Oy:lle sekä Espoon kaupungille.

HKL:n muuttuessa yhtiömuotoon ja yhtiön omistuspohjan laajetessa HSL:n infrasopimus ja siihen liittyvät rahavirrat siirtyvät Helsingille vastaavasti kuin muissa kunnissa (esim. Espoo ja länsimetro). Infrakorvauksen siirtyessä kunnille, yhtiön ja kaupunkien välillä kulut peritään infravuokran muodossa. Yhtiömallissa HSL:n maksama infrakorvaus siis maksetaan Helsingin kaupungille, joka puolestaan maksaa infran kokonaiskustannukset kattavaa vuokraa yhtiölle. Yhtiön taloudellisessa mallinnuksessa (liite 14) lähtökohta on, että Helsingin kaupungin maksamat ns. infravuokrat pysyvät suuruudeltaan samalla tasolla HSL:n liikelaitokselle nykyisin suoraan kohdistettujen infrakorvausten sekä kaupungin HKL:lle maksaman infratuen kanssa.

Yhtiön investointien päätöksentekomalli (havainnollistettu liitteessä 15) voidaan jakaa kolmeen eri osaan: a) suuriin, pitkän aikavälin kaupunkikehitysinvestointeihin, b) olemassa olevaan omaisuuteen kohdistuviin investointeihin sekä c) muihin kuin infravuokravaikutteisiin investointeihin. Suurten, pitkän aikavälin kaupunkikehitysinvestointien (esim. bulevardien raitiotiehankkeet) suunnittelu tapahtuu osana kaupungin talousarviovalmistelua. Yhtiö valmistelelee ja ylläpitää yhdessä kaupunkiympäristön toimialan sekä kaupunginkanslian kanssa kaupunkikehitysinvestointien tilannekuvaa, jonka perusteella kaupunki linjaa hankkeiden kustannuksista ja ajoituksesta 10-vuotisella suunnitelmakaudella osana kaupungin talousarvioprosessia ja päätöksentekomenettelyä. Olemassa olevaan infraomaisuuteen kohdistuvien investointien päätöksenteko tapahtuu kaupunkiympäristölautakunnassa osana toimialan talousarvion hyväksyntää tai erillisinä päätöksinä. Muiden kuin infravuokravaikutteisten investointien, kuten kalustoinvestointien, tuotannollisten laitteiden investointien ja liiketilainvestointien, osalta yhtiö neuvottelee in-

vestoinneista ja näiden rahoituksesta suoraan vuokralaistahojen kanssa.

Verovaikutukset

Liikelaitosmuodossa toimiessaan liikenneliikelaitos ei ole maksanut tuloksestaan tuloveroa eikä rakennuksistaan kiinteistöveroa. Kaupunkiliikenneyhtiö sen sijaan maksaa osakeyhtiönä mahdollisesta verotettavasta tuloksestaan tuloveroa kulloinkin voimassa olevan yhteisöverokannan mukaan. Omistamistaan rakennuksista yhtiö maksaa kiinteistöveroa.

HKL:n mahdolliseen yhtiöittämiseen liittyen verottajalta haettiin ennakokantaa elinkeinoverolain (360/1968) 52 d §:ssä tarkoitetun liiketoimintasiirron soveltumisesta suunniteltuun yhtiöittämiseen. Tuloverotukseen liittyviä ennakkoratkaisuja haettiin erikseen muuta kuin metrotoimintaa koskevan liiketoimintasiirron toteuttamisesta sekä jäljelle jäävän metrotoimintoja hoitavan HKL:n toimintaa koskevan myöhemmän liiketoimintasiirron toteuttamisesta. Lisäksi ennakkoratkaisuhakemus haettiin liiketoimintasiirtoon liittyvistä arvonlisäverotuksen tulkinnoista.

Verohallinnon 20.5.2021 antaman ennakkoratkaisun mukaan kaupungin siirtäessä HKL:n muun kuin metroon liittyvän liiketoiminnan varoineen, velkoineen sekä varauksineen perustettavalle kaupunkiliikenneyhtiölle siirtyvän omaisuuden hankintamenojen vähentämiseen sovelletaan elinkeinoverolain 52 d §:ää ja kysymyksessä katsotaan olevan mainitussa lainkohdassa tarkoitettu liiketoimintasiirto. Samassa ennakkoratkaisussa Verohallinto otti kantaa myös siihen, että elinkeinoverolain 52 d § soveltuu myös mahdollisiin varojen, velkojen ja varusten siirtämiseen suunnitellun konsernirakenteen muodostamiseksi myöhemmässä vaiheessa. Ennakkoratkaisu koskee verovuosia 2021 ja 2022.

Liiketoimintasiirron myötä yhtiöittämisestä ei aiheutuisi infraomaisuuteen liittyvää merkittävää varainsiirtoveroseuraamusta. Linjaus on tältä osin erilainen kuin verottajan tulkinta vuonna 2014 HKL:n mahdollista yhtiöittämistä koskeneen selvityksen yhteydessä.

Metrotoimintaan liittyen Verohallinto antoi 20.5.2021 osittain kielteisen ennakkoratkaisun. Verohallinnon mukaan elinkeinoverolain 52 d §:ää ei voida soveltaa ennakkoratkaisuhakemuksessa kuvattuun tilanteeseen, koska hakemuksen mukaan metrotoimintaan kohdistuneet velat eivät olisi siirtyneet siirrossa teknisenä välineenä käytettävälle metroyhtiölle vaan suoraan kaupunkiliikennekonsernin emoyhtiölle kaupunkiliikenneyhtiölle.

11.08.2021

Verohallinnolle toimitettiin uusi ennakkoratkaisuhakemus Metroa koskevaan liiketoimintaan liittyen, jossa lähdettiin siitä, että toimintaan liittyvät velat siirtyvät muodostettavan metroyhtiön mukana kaupunkiliikenneyhtiölle. Verohallinto antoi asiassa myönteisen ennakkoratkaisun 11.6.2021. Ennakkoratkaisu koskee verovuosia 2021 ja 2022.

Verohallinnolta pyydettiin myös jo tässä vaiheessa ennakkoratkaisua siitä, miten verotuksessa käsitellään kaupunkiliikenneyhtiön myöhemmin toteutettavaksi suunniteltua ja osakassopimusluonnoksessa kuvattua konsernirakenteeseen siirtymistä. Verohallinnon 20.5.2021 antaman myönteisen ennakkoratkaisun mukaan konsernirakenteeseen siirtymiseen liittyviin jakautumisiin ja sulautumiseen sovelletaan elinkeinoverolain 52 b §:n ja 52 c §:n säännöksiä. Ennakkoratkaisu koskee verovuosia 2021 ja 2022.

Arvonlisäverotusta koskevan Verohallinnon 29.4.2021 antaman ennakkoratkaisun mukaan liiketoimintakokonaisuuden siirtämiseen kaupunkiliikenneyhtiölle sovelletaan arvonlisäverolain (1501/1993) 19 a §:n säännöksiä. Samoin kaupunkiliikenneyhtiön siirtäessä toimintoja mahdollisesti eteenpäin omalle tytäryhtiölleen. Kyseessä olevia yritysjärjestelyjä ei pidetä arvonlisäverollisina myynteinä. Konsernirakenteen muodostamisen yhteydessä toteutettavat jakautumiset ja sulautuminen puolestaan jäävät arvonlisäverolain soveltamisalan ulkopuolelle siten, ettei niistä aiheudu arvonlisäveron suoritusvelvollisuutta. Ennakkoratkaisu koskee verovuosia 2021 ja 2022.

Edellä mainittujen järjestelyn toteuttamista koskevien ennakkoratkaisujen lisäksi valmistelun aikana haettiin erikseen Verohallinnon ennakkoratkaisuja kaupunkiliikenneyhtiön/-konsernin toiminnan aikaisiin verokysymyksiin liittyen.

Kaupunkiliikennekonsernin toimintamalliin ja taloudenpitoon liittyen Verohallinnolta haettiin ennakkoratkaisua siitä, käsitelläänkö kaupunkiliikenneyhtiön osakkeenomistajien yhtiöön mahdollisesti tekemiä pääomasijoituksia yhtiön verotuksessa elinkeinoverolain 6 §:n 1 mom. 2 kohdan tarkoittamalla tavalla verottomana tulona, jos kaupunkiliikenneyhtiö sijoittaa saamansa pääomasijoitukset edelleen omille tytäryhtiölleen. Verohallinto antanee asiassa päätöksensä elokuussa 2021 ja HKL:n yhtiöittäminen tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vasta, kun Verohallinnon päätös on annettu.

Verottajalta saatujen ennakkoratkaisujen perusteella suunnitellun yhtiöittämisen toteuttamiselle ei ole verotuksellisia esteitä.

Yhtiön asema markkinoilla

Omistajastrategialuonnoksensa mukaisesti yhtiö ei osallistu joukkoliikenteen liikennöinnin mahdollisiin kilpailutuksiin tarjoajana.

Yhtiö ja sen konserniyhtiöt toimivat mahdollisimman avoimesti ja läpinäkyvästi omistajakaupunkeja, HSL:ää ja muita sidosryhmiä kohtaan.

Helsingin ja Vantaan sekä yhtiön kesken solmittavassa osakassopimuksessa todetaan, että kaupunkiliikenneyhtiön toiminta liittyy hankintalainsäädännössä tarkoitettuun horisontaaliseen yhteistyöhön, jonka osapuolia ovat tässä vaiheessa yhtiö, sen osakkeenomistajat, HSL ja Länsimetro Oy. Yhteistyön osapuolet harjoittavat horisontaalista yhteistyötä julkisina hankintayksikköinä toteuttaakseen niiden vastuulla olevat yleisen edun mukaiset julkiset palvelut. Kaikki horisontaalisen yhteistyön osapuolet ovat julkisia viranomaishankintayksiköitä, joiden väliseen hankintaan ei erityisalojen hankintalain 26 §:n ja/tai hankintalain 16 §:n nojalla sovelleta kyseisiä lakeja. Horisontaalista yhteistyötä toteutetaan vain yhteistyön osapuolten välillä niiden yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunkiliikenneyhtiön perustamiseen ja suunniteltuun myöhempään konsernirakenteeseen ei liity valtiontukia koskevia esteitä, koska yhtiö ei tosiasiallisesti toimi kilpailuilla markkinoilla. Yhtiön ja sen konserniyhtiöiden tulee kuitenkin ottaa toiminnassaan huomioon sidosyksikköhankintoihin, horisontaaliseen yhteistyöhön ja ulosmyyntiin liittyvät säännökset sekä rajoitteet. Lisäksi yhtiön sallitun ulosmyyntiosuuden puitteissa myymät palvelut tulee hinnoitella markkinaehtoisesti.

Henkilöstövaikutukset

Yhtiöittämiseen liittyvä henkilöstön siirtosuunnitelma on valmisteltu HKL:n ja kaupunginkanslian yhteistyössä paikallisten työntekijäjärjestöjen kanssa neuvotellen. Henkilöstön siirtyminen yhtiön palvelukseen tapahtuu liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen. Liikkeenluovutuksen piiriin kuuluvat kaikki 31.12.2021 vakinaisessa virka- tai työsuhteessa olevat henkilöt niistä toiminnoista, jotka siirtyvät perustettavaan yhtiöön. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt, joiden määräaikaisuuden peruste säilyy 31.12.2021 jälkeen, siirtyvät yhtiön palvelukseen aiemmin sovituksi määräajaksi samalla periaatteella kuin vakinaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan siirtymätilanteessa. Yhtiön henkilöstömäärän arvioidaan olevan vuoden 2022 alussa noin 1 250 henkilöä. Henkilöstön eläke-etuudet järjestetään kunnallisen eläkelain tasoissa. Yhtiö noudattaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä koskevia henkilöstöpoliittisia periaatteita sekä konserniohjeen mukaista henkilöstöpolitiikkaa.

HKL:n yhtiöittämistä valmisteltaessa on eri vaiheissa huolehdittu siitä, että henkilöstön kuuleminen varmistetaan ja että henkilöstölle tarjotaan

ajantasaista tietoa prosessin etenemisestä ja uudesta kokonaisuudesta. Yhtiöittämisestä on järjestetty useita keskustelutilaisuuksia henkilökunnan kanssa.

Yhtiöittämistä on käsitelty säännöllisesti HKL:n henkilöstötoimikunnassa 13.2.2019 lähtien (yhteensä 27 kertaa) ja vaadituissa kaupunkitasoisissa henkilöstöasioiden elimissä. Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 12.4.2021 (liitteet 4 ja 5) ja totesi yhteistoiminnan toteutuneen valmistelun tässä vaiheessa. HKL:n työntekijöitä edustavien henkilöstöjärjestöjen HKL:n henkilöstötoimikunnalle jättämät kaksi lausuntoa, 24.3.2020 ja 1.4.2021, ovat esityslistan liitteinä 12–13.

Kaupungin konserniohjeen mukaan kaikki kaupungin tytäryhteisöt kuuluvat johonkin työnantajajärjestöön ja noudattavat järjestäytymisensä mukaista työehtosopimusta. Yhtiön hallitus päättää yhtiön järjestäytymisestä tältä osin. HKL:ssä on kuitenkin valmistelun aikana keskusteltu henkilöstön ja työnantajan kesken yhtiön liittymisestä Palvelualojen työnantajat PALTA ry:n jäseneksi. Yhtiön työehtosopimuksiksi valikoituisi silloin Rautatiealan työehtosopimus kuljettamiseen ja kunnossapitoon liittyviin tehtäviin sekä Rautatiealan toimihenkilöitä koskeva työehtosopimus toimisto- ja asiantuntijatehtäviin. Toimihenkilöiden osalta sopimus voitaisiin tehdä yhtiölle omana sopimuksena, jolloin nykyiset henkilöstöjärjestöt voisivat säilyä neuvotteluosapuolina.

Rautatiealan sopimuksilla halutaan saada yhtiön toimialalle yleissitova työehtosopimus. Tampereen raitiovaunua operoidaan samalla työehtosopimuksella. Yleissitovalla sopimuksella voitaisiin varmistaa se, että kaikki nykyiset ja tulevat kaupunkiraideliikenteen toimijat toteuttaisivat samoja työehtoja, eikä kenelläkään olisi mahdollisuutta tavoitella kilpailuetua heikommilla työehdoilla. Yleissitovuus varmistaisi henkilöstölle sen, että perustettava yhtiö ei voisi tulevaisuudessa vaihtaa työehtosopimusta. Nykyisen ja uuden työehtosopimuksen väliset erot ansioissa kompensoitaisiin yhtiöön siirtyvälle henkilöstölle henkilökohtaisina tai ryhmäkohtaisina palkan lisiinä. Järjestöjen kanssa käydyissä keskusteluissa on löydetty tavat, joilla sopimusten aiheuttamat erot ansioissa voidaan kompensoida kustannusneutraalisti.

HKL:n henkilöstön vetoisuus yhtiöittämistä koskien

HKL:n henkilöstö on toimittanut Helsingin kaupunginvaltuustolle vetoamisen (liite 6), jossa henkilöstö toivoo yhtiöittämisspäättökseen siirtämistä myöhempään ajankohtaan koronaepidemian johdosta. Vetoamisen on allekirjoittanut maaliskuussa 587 henkilöä. Allekirjoittaneiden osuus HKL:n henkilöstöstä on noin 46 %. Valtaosa vetoamisen allekirjoittajista on joko liikennöintiyksiköstä tai kunnossapitoyksi-

köstä. Oletettavasti näissä yksiköissä henkilöstön suurimmat huolet liittyvät työvuoroihin, yksikön oletettuun kannattavuuteen ja työsuhtedeturvaan.

Liikennöintiyksikössä kuljettajien työvuorojen jako on perustunut ns. vanhemmuusperiaatteeseen, jossa virkaiältään vanhimmat valitsevat ensin ajosarjansa eli työvuorot ja nuorimmat viimeisenä. HKL joutuu muuttamaan tätä käytäntöä joka tapauksessa riippumatta yhtiöittämis päätöksestä. Menetelmä ei kohtele henkilöstöä yhdenvertaisesti ja lisäksi se johtaa tilanteeseen, jossa työvuorot usein valitaan niistä maksettavien haittakorvausten perusteella ja esim. työajoiltaan rasittavimmat hyvin aikaiset tai hyvin myöhäiset työvuorot keskittyvät harvoille kuljettajille. Mahdollisen yhtiöittämisen myötä HKL:n työehtosopimus muuttuu joksikin muuksi kuin KVTES. Samassa yhteydessä on toki luontevaa korjata työvuorosuunnittelua, mutta asia ei liity varsinaisesti yhtiöittämiseen, sillä muutos on tehtävä yhdenvertaisuussyistä joka tapauksessa.

Henkilöstön edustajien kanssa käydyissä keskusteluissa on tullut ilmi, että kunnossapitoyksikön henkilöstö olettaa HKL:n kalustokunnossapidon olevan tappiollista toimintaa. Ajatus tappiollisen toiminnan yhtiöittämisestä herättää ymmärrettävästi pelkoa ja pelkoa työsuhteen säilymisestä. Toiminta ei todellisuudessa ole tappiollista ja toimintaa on viime vuosina onnistuneesti kehitetty monin tavoin taloudellista tehokkuutta parantaen. Kunnossapitoyksikössä on jo aloitettu viestintätoimet, joilla pyritään oikaisemaan tämä virheellinen käsitys.

HKL ottaa henkilöstön huolen vakavasti. On tärkeää oikaista epätasällisiä käsityksiä huolia herättävistä aiheista, käydä jatkuvaa keskustelua ja välittää oikeaa tietoa. HKL viestiikin aktiivisesti henkilöstölle yhtiöittämistä koskevista asioista. Muutosta on valmisteltu yhteistoiminnassa siten, että HKL:n nykyisen henkilöstön asema, tehtävät ja ansiot eivät heikkene, vaikka HKL päätettäisiin yhtiöittää. Huomion arvoista vetoomuksen allekirjoittajissa on lisäksi, että kolmen yksikön henkilöstö ei ole allekirjoittanut sitä. HKL parantaa henkilöstöviestintää huomion kohteen ollessa erityisesti liikennöinti- ja kunnossapitoyksiköissä.

Omistajastrategia

Kaupunkiliikenneyhtiölle on luonnosteltu osana valmistelua omistajastrategiaa (liite 3), jonka kaupunginhallitus aikanaan vahvistaa. Omistajastrategian mukaan kaupunkiliikenneyhtiö kuuluu kaupungin muihin kuin markkinaehtoisesti toimiviin tytäryhteisöihin ja sen tehtävänä on maksimoida yhteiskunnallista etua tuottamalla kestävä liikunnan palveluja, hallinnoimalla niihin liittyvää infraa, varikoita ja vaunukalustoa sekä toteuttamalla niihin liittyviä investointihankkeita pääkaupunkiseu-

dun alueella laadukkaasti, kustannustehokkaasti ja läpinäkyvästi. Yhtiö on kaupungille keskeinen väline kaupunkirakenteen kehittämiseen liittyvien maankäytöllisten ym. ratkaisujen mahdollistamisessa ja niihin liittyvien tavoitteiden toteuttamisessa. Yhtiö harjoittaa toimintaansa omistajiensa ja tilaajana toimivan HSL:n linjausten mukaisesti.

Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa eikä se jaa omistajilleen osinkoa, vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen kaupunkikonsernin yhtiölle asettamat tavoitteet huomioon ottaen. Yhtiö kuuluu kaupungin konserniohjauksessa kaupunkiympäristön apulaispormestarin toimialaan.

Tavoitteiden osalta omistajastrategiassa todetaan muun muassa, että yhtiö on toimialansa edelläkävijä Euroopassa (ml. elinkaaritehokkuus, kustannustehokkuus, vaikuttavuus ja vastuullisuus). Yhtiö kehittää osaamistaan ja palveluitaan jatkuvasti kaupunkistrategian tavoitteiden ja omistajien muiden tarpeiden toteuttamiseksi. Yhtiö toimii omistajien sa sidosyksikkönä, eikä osallistu joukkoliikenteen liikennöinnin mahdollisiin kilpailutuksiin.

Kehittämislinjausten osalta omistajastrategiassa lähdetään siitä, että tarkoituksena on, että yhtiö hallinnoi ja operoi koko pääkaupunkiseudun metroa länsimetron kakkosvaiheen valmistumisen jälkeen. Vantaan raitiotiehankkeen toteutumisesta riippuen yhtiön rakennetta kehitetään kohti konsernirakennetta ja yhtiön omistuspohjaa pyritään laajentamaan pääkaupunkiseudun alueella olemassa olevien ja/tai tulevien rai-deliikenneyhteyksien mukaisesti.

Erityisinä yhtiön hallituksen kollektiivisen osaamisen alueina on tunnistettu joukkoliikenne-, infra-, huolto- ja kiinteistöliiketoiminta, investoinnit ja rahoitus, kestävä kehitys ja vastuullisuus, henkilöstöasiat ja osaamisen kehittäminen sekä digitalisaatio ja automatisointi.

Omistajastrategiassa määritellään yhtiölle keskeisiä tavoitteita, joita ovat asiakaskeksisyys, vastuullisuus työnantajana, kustannustehokkuus ja tuotantovarmuus, Hiilineutraali Helsinki 2035 -ohjelman toteuttaminen sekä riittävä vakavaraisuus.

HSL:n näkökulmat

HSL:n hallitus antoi 15.6.2021 lausunnon HKL:n mahdollisesta yhtiöittämisestä ja seudullisen kaupunkiliikenneyhtiön perustamisesta (liite 7). Lausunnon mukaan HSL:n ja kaupunkiliikenneyhtiön väliset sopimukset tulevat perustumaan yhteistyöhön julkisten palvelujen tuottamiseksi yleisen edun mukaisesti. Siksi on ratkaisevaa, että yhtiön toimintaa ohjaa läpinäkyvyys sekä sitoutuminen HSL:n kanssa yhteisiin tavoitteisiin ja tasapuolisen kilpailun edellytysten rakentamiseen. Lausunnossaan

11.08.2021

HSL esitti Helsingille näkökulmia ja tavoitteita, joihin HKL:n johtokunta ottaa kantaa lausunnossa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö HKL:n johtokunnalle liikenneliikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisestä
- 2 Yhtiöittämisen kuvaus
- 3 Kaupunkiliikenne Oy:n omistajastrategialuonnos
- 4 Kaupungin henkilöstötoimikunnan kokouksen pöytäkirja 12.4.2021
- 5 Järjestöneuvottelukunnan lausunto kaupungin henkilöstötoimikunnalle
- 6 HKL:n työntekijöiden vetoamus kaupungin päättäjille
- 7 HSL:n lausunto Helsingin kaupungille HKL:n yhtiöittämisestä
- 8 Hahmotelma raitiotieverkoston laajentumisesta tulevaisuudessa
- 9 Luonnos kaupunkiliikenneyhtiön perustamissopimuksesta
- 10 Yhtiöjärjestysluonnos
- 11 Kaupunkiliikenneyhtiön liiketoimintasuunnitelmaluonnos
- 12 HKL:n työntekijöitä edustavien henkilöstöjärjestöjen HKL:n henkilöstötoimikunnalle jättämä lausunto 24.3.2020
- 13 HKL:n työntekijöitä edustavien henkilöstöjärjestöjen HKL:n henkilöstötoimikunnalle jättämä lausunto 1.4.2021
- 14 Yhtiön taloudellinen mallinnus
- 15 Investointien päätöksenteko
- 16 Osakassopimusluonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 115
HKL:n talouden osavuositarkastus 1.1. - 30.6.2021

HEL 2021-004627 T 02 02 01

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi HKL:n osavuositarkastuksen 1.1. – 30.6.2021.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 HKL osavuositarkastus 1-6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Raportointikauden merkittävimmät tapahtumat

Koronaviruspandemia

Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia on keväästä 2020 alkaen vaikuttanut merkittävästi myös HKL:n toimintaan. Matkustajamäärät supistuivat normaalitilanteeseen verrattuna enimmillään yli 70 % ja alkuvuonna 2021 matkustajamäärät olivat 30-60 % normaalia alhaisemmat. HKL on sopeuttanut toimintaansa HSL:n päätösten mukaisesti metro- ja raitioliikenteen tarjonnan supistuksiin. HKL on myös toteuttanut lukuisia oman henkilöstön ja matkustajien terveyttä varmistavia toimenpiteitä. Koronaan liittyvää toimintaa on johdettu 1-2 kertaa viikossa pidettävien etäkokouksiin. Matkustajamäärien väheneminen aiheuttaa merkittävää epävarmuutta myös joukkoliikenteen pitemmän aikavälin kehittymiskykyyn.

HKL:n tavoiteohjelman kehittämissuunnitelmat

Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021 hyväksyttiin 27.9.2017 kaupunginvaltuustossa. Joukkoliikenteen pitkän aikajänteen kehittämissuunnitelmien kannalta olennaisia ovat mm. tavoitteet kestävä liikunnan edistämiseksi sekä linjaukset Vihdintien ja Tuusulanväylän pikaraitiotien ja Viikin-Malmin pikaraitiotien suunnittelusta. HKL:n valintoja suuntaa myös Helsingin kaupungin tavoite edistyksellisyydestä digitalisaation hyödyntämisessä.

Helsingin kaupunkistrategian lisäksi HKL:n tavoiteohjelma vuosille 2016-2024 luo perustaa HKL:n toiminnan kehittämiselle. Tavoiteohjelmassa määritellään HKL:n strategiset tavoitteet ja näitä toteuttavat toimenpitekokonaisuudet eli kehitysohjelmat. Voimakkaimmin toimintaa ohjaavina kehitysohjelmina ovat viime vuosina olleet henkilöstöohjelma, turvallisuuden kehitysohjelma, operatiivisen tehokkuuden kehitysohjelma sekä omaisuudenhallinnan kehitysohjelma. Vuoden 2021 alussa on käynnistetty tavoiteohjelman päivitys, joka on tarkoitus tuoda päätöksentekoon loppuvuodesta 2021.

Raitioliikenteen liikennöintisopimus

HKL:n johtokunta jätti kokouksessaan 13.9.2018 HSL:lle tarjoutumisen Raide-Jokerin (pikaraitiolinja 550) ja kantakaupungin raitioliikenteen liikennöinnistä. Tarjoutumisessa HKL esitti raitioliikenteen operoinnin hintaa nykytasosta edelleen alennettavan, mikä perustuu HKL:n vahvaan työhön kustannustehokkuuden kehittämisessä. Raitioliikenne on HKL:n pitkäjänteen tuottavuuskehityksen johdosta jo nykyisin 15 % 1990-luvun puolivälin kustannustasoa edullisempaa, kun esimerkiksi vertailukohtana bussiliikenteen kustannustaso on samassa ajassa kilpailutuksen myötä alentunut noin 10 %. HSL:n hallitus päätti toukokuussa 2020 käynnistää neuvottelut HKL:n kanssa Raide-Jokerin liikennöinnin käynnistämiseksi ja kantakaupungin raitioliikenteen sopimuksen jatkamisesta. Neuvottelut ovat edenneet sujuvasti ja yhteisenä tavoitteena nähdään näiden raitioliikenteen liikennöintisopimusten allekirjoittaminen HSL:n kanssa noin vuoden 2021 lopulla.

HKL:n hallintomalliselvitys

Kansliapäällikön asettama HKL:n hallintomuotoselvitystyö päättyi vuonna 2019 esittämään HKL:n yhtiöittämistä yhtenä kokonaisuutena. Kokonaisvaltaisena infra, kalustosta ja liikenteestä vastaavana yhtiönä HKL voi tuottaa yhteiskunnalle mahdollisimman suuren arvon mm. eri toimintojen välisiä synergioita hyödyntäen. Yhtiömuodossa HKL pystyisi myös palvelemaan kaupunkiraideliikenteen seudullistumisen tarpeita paremmin. Kaupunkiliikenneyhtiön valmistelu on alkuvuonna 2021 edennyt kaupunginkanslian, HKL:n ja Vantaan kaupungin yhteistyössä

11.08.2021

hyvin. Asian käsittely HKL:n johtokunnassa, Helsingin kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa sekä Vantaalla käynnistyy loppukeuhalla 2021. Yhtiö voisi aloittaa toimintansa aikaisintaan vuoden 2022 alussa. Helsinki ja Vantaa näkevät tavoiteltavana, että myöhemmin myös Espoo tulisi mukaan yhtiöön ja valmistelut onkin tehty niin, että tämä olisi mahdollisimman vaivatonta.

Länsimetro

HKL on yhteistyössä Länsimetro Oy:n kanssa kehittänyt toimintamalleja länsimetron infran hallinnan hoitamiseksi niin yhteiskunnan kuin infran omistajan kannalta mahdollisimman hyvin palvelevasti. HKL hoitaa länsimetron infrastruktuurin kunnossapitoa ja huoltoa Länsimetro Oy:n kanssa vuonna 2020 päivitetyn yhteistyösopimuksen perusteella. Lähtökohtana yhteistyössä on, että kantametron ja länsimetron infra muodostavat yhden pääkaupunkiseudun metrojärjestelmäkokonaisuuden, jota kunnossapidetään ja huolletaan yhtenä kokonaisuutena. HKL ja Länsimetro Oy seuraavat sopimuksen toteutumista yhteisesti sovitun mittariston avulla. Mittaristo osoitti HKL:n onnistuneen tehtävissään vuoden 2020 aikana hyvin. HKL ja Länsimetro Oy valmistelevat yhteistyösopimuksen laajentamista huomioiden nykyinen metroliiikennöinti sekä länsimetron toisen vaiheen HKL:ää koskevien tehtävien laajempi käynnistyminen vuoden 2022 aikana. Päivitetty yhteistyösopimus on tarkoitus allekirjoittaa syksyllä 2021 ja sen on määrä tulla voimaan toukokuussa 2022. Koeajot toisen vaiheen osuudella alkoivat suunnitellusti kesäkuussa 2021.

Raide-Jokeri

Raide-Jokerin infrahankkeen toteutus eteni alkuvuoden aikana suotuisasti. Koronapandemialla ei ole ollut merkittäviä vaikutuksia Raide-Jokerin infran rakennustöiden aikatauluun ja rakentaminen oli talvikaudella käynnissä lähes koko 25 km pitkän linjan pituudella. Ensimmäiset katuosuudet luovutettiin tilaajille jo vuoden 2020 lopulla. Radan rakentaminen etenee kesällä 2021 siten, että Espoon osalta lähes kaikki ja Helsingissä valtaosa rakennustöistä valmistuu vuoden 2021 aikana. Rakentaminen on edellä alkuperäistä aikataulua ja hanke viestikin arvioidun käyttöönoton olevan vuoden 2024 alussa aiemmin arvioidun vuoden 2024 kesäkuun sijasta.

Alkuvuoden aikana poistui Raide-Jokeri-hankkeen merkittävin riski, kun Patterimäen metsässä raitiotietunnelia varten tarvittavista puiden kaadoista tehty valitus kumottiin. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi valituslu-pahakemuksen 19.2.2021 ja siten tunneli Patterimäessä voidaan toteuttaa alkuperäisen suunnitelman mukaisesti. Vaikka Patterimäen valitusten aiheuttama viive saataneen kurottua kiinni, on viivästys aiheut-

11.08.2021

tanut hankkeelle lisäkustannuksia. Kokonaisuudessaan hankkeen kustannusarvio on tiukka, mutta siinä on mahdollista pysyä.

Raide-Jokerin varikon rakentaminen Roihupellossa on edennyt harjankorkeuteensa ja varikko valmistuu kesällä 2022. Raitiovarikon paikalta puretun vanhan bussivarikon alta löytyi loppuvuodesta aiemmin arvioitua enemmän pilaantunutta maata, mutta sillä ei ole vaikutusta varikon aikatauluun tai enimmäiskustannukseen.

Raide-Jokerin vaunukalustoprojektin ensimmäinen tyyppivaunu toimitettiin Koskelan varikolle 12.4.2021. Toimitus Helsinkiin viivästyi koronapandemian aiheuttamien komponenttisaatavuusongelmien vuoksi, mutta ensimmäisen vaunun viivästys ei kalustovalmistaja Škoda Trans-tech Oy:n mukaan vaikuta vaunujen kokonaistoimituksen aikatauluun. Esisarjan vaunun koeajot ovat käynnissä kantakaupungin rataverkolla. Matkustajakoeliikenne kantakaupungin raitiotielinjastolla alkaa aikataulun mukaisesti elokuussa 2021.

Kruunusillat-hanke

Kruunusillat-hanke on jaettu kahteen osaprojektiin - siltaurakka ja allianssiosuus. Hanketta vetää kaupunkiympäristön toimiala ja HKL on mukana merkittävällä osuudella. Allianssin kehitysvaiheen työskentelyä on hankaloittanut koronapandemian vuoksi rajoitettu big room -työskentely. Hanke eteni kuitenkin alkuvuoden aikana merkittävästi, sillä sekä allianssin kehitysvaihe että siltaurakan kilpailutus saatiin päätökseen. Allianssin kehitysvaiheen valmistuttua tarkentui raitiotieosuuden toteutuskustannus, joka on merkittävästi korkeampi kuin 2016 hyväksytyssä hankesuunnitelmassa. Hankkeen enimmäishinnan korotus tulee hyväksyä Helsingin kaupunginvaltuustossa, jossa käsittely alkaa elokuussa 2021. HKL:n johtokunta ja kaupunkiympäristölautakunta hyväksyvät jo omilta osiltaan enimmäishinnan korotuksen.

Kruunusiltojen siltaurakasta saatiin kaksi tarjousta, josta halvempi tarjous oli hankesuunnitelman kustannustason mukainen ja urakoitsijasta tehtiin valintapäätös. Hankintapäätös tehdään myöhemmin, kun hankkeen enimmäishinnan korotus on hyväksytty. Hankkeeseen liittyvinä hankkeina toteutettavien urakoiden toteutus allianssissa alkoi toukuussa 2021 mm. Hakaniemen sillan osalta.

HKL ja Škoda Transtech Oy sopivat helmikuussa 23 uuden ForCity Smart Artic X54 -pikaraitiotievaunun tilaamisesta. Vaunut ovat identtisiä aiemmin tilattujen Raide-Jokerille tulevien vaunujen kanssa. Tilaus toteutettiin vuonna 2011 tehdyn Artic-vaunuhankintasopimuksen mukaisena toimitusoptiona. Vaunuja tullaan liikennöimään Kruunusilloja käytävillä Yliskylän ja Haakoninlahden raitiolinjoilla. Toimitukset ajoittuvat vuosille 2024-26 ennen Kruunusiltojen raideyhteyden valmistumista.

Muut hankkeet ja päätökset

Kalasadamasta Pasilaan -raitiotiehankkeen allianssin kehitysvaihe eteni alkuvuoden aikana siten, että ensimmäisten liittyvien hankkeiden toteutus (Pasilan raiteistomuutokset ja Nihdin esirakentaminen) on mahdollista käynnistää loppukesällä 2021. Tätäkin hanketta on hidastanut koronapandemian vuoksi rajoitettu big room -työskentely. Raitiotien perushankkeen kehitysvaihe valmistuu vuoden lopulla ja raitiotien rakentaminen on tarkoitus alkaa vuoden 2022 alussa.

Ruskeasuon raitiovaunu- ja bussivarikon urakkakilpailutus valmistui vuoden 2021 alussa. Varikon toteuttajaksi valittiin Skanska, joka käynnisti hankkeen toteutuksen valmistelun välittömästi. KVR-muotoisen urakan kehitysvaihe kestää vuoden 2021 syksyyn, mutta jo kesällä käynnistyi hankkeen valmistelevia töitä. HKL laati vuokrasopimuksen Postin kanssa bussivarikon väistötilojen vuokraamiseksi urakka-ajaksi Postinpuiston alueelta. HKL ja varikkokiinteistöyhtiö ovat neuvotelleet aktiivisesti alueella sijaitsevan kaasuntankkausaseman siirtämisestä. Varikkohankkeen on tarkoitus valmistua vuoden 2023 lopussa.

HKL on valmistellut kevään aikana raitiovarikkojen kokonaiskehittämissuunnitelman päivitystä, jossa otetaan kantaa mm. Koskelan ja Laajasalon varikkojen toteutusjärjestykseen ja Laajasalon varikon välttämättömyyteen. Varikkojen kokonaiskehittämissuunnitelma tuodaan päätettäväksi syksyn 2021 aikana.

Koskelan varikon kehittäminen eteni HKL:n saatua valmiiksi oman raitiovarikkoa koskevan suunnitteluratkaisunsa. Varikon kehittäminen on jatkunut alkuvuoden aikana neuvotteluilla muiden hankkeeseen osallistuvien tahojen, mm. kaupunkiympäristön toimialan, liikuntapalveluiden ja Staran kanssa. Varikon toteutuksen valmistelussa eteneminen edellyttää linjauksia hankkeeseen osallistuvien tahojen osalta. HKL hakee ratkaisua etenemiseen vuoden 2021 aikana.

HKL on solminut sopimuksen 40 Variotram-raitiovaunun myymisestä 27.1.2021. Vuosina 1998–2003 valmistetut vaunut ovat olleet varastoituna Koskelan varikolla ja Haminassa sen jälkeen, kun ne poistuivat liikenteestä asteittain vuoden 2018 loppuun mennessä. Solmittu kauppa on jatkoa 30.11.2017 allekirjoitetulle sovintosopimukselle, jonka mukaisesti Bombardier Transportation ja HKL pyrkivät yhteistyössä edistämään vaunujen jälleenmyyntiä. Neuvotteluja Variotram-raitiovaunujen tulevasta liikennöintikaupungista on käyty puolalaisten osapuolten kanssa. Ensimmäiset toimitetut raitiovaunut ovat Puolassa Łódź:n kaupungissa, jossa niille tehdään soveltuvuustestit paikallisen liikennöitsijän toimesta heinä- ja elokuun aikana. Kaikki Variotramit siirretään vuoden

11.08.2021

loppuun mennessä ostajan kanssa sovituille konepajoille, missä niille tehdään seuraavan liikennöitsijän tarvitsemat muutostyöt.

M100-metrojunien peruskorjaukset ovat jatkuneet suunnitelman mukaisesti ja peruskorjattuja metrojunia on jo palautunut matkustajaliikenteeseen. M100-junilla on tarkoitus liikennöidä 2030-luvulle saakka. Metrojunien peruskorjausta toteuttavan VR Fleetcaren kanssa on käyty läpi M200-prototyypimetrojunien peruskorjausten toimituslaajuudet. Aikataulu esisuunnittelun ja toteutussuunnittelun vaiheille on laadittu ja esisuunnittelu on aloitettu toukokuussa.

Metron kapasiteetin kasvattamiseen (METKA-hanke) tähtäävä HKL:n yhdessä Länsimetro Oy:n, Espoon kaupungin ja HSL:n kanssa laatima yleissuunnitelma hyväksyttiin vuoden 2021 alussa. Hanke jatkuu vuonna 2021 hankesuunnitelman laatimisella. Hankesuunnitelman laatimisessa avustamiseen kilpailutettiin vuoden alusta asiantuntijakonsultit, jotka pääsivät aloittamaan työnsä loppukeväästä. METKA –hankkeen yhteydessä toteutetaan myös länsimetron kakkosvaiheen asetinlaite sekä lukuisia parannuksia metron nykyisiin turvalaite- ja kulunvalvontajärjestelmiin. Näiden koeajot käynnistyivät ensimmäiseltä osuudelta kesäkuussa 2021 ja jatkuvat länsimetron jatkeen arvioituun käyttöönnottoon saakka vuonna 2023.

Helsingin käräjäoikeus antoi keväällä 2020 välipäätöksen metron automatisointia koskevien sopimusten purkua koskevassa asiassa. Päätöksen mukaan HKL:llä oli oikeus purkaa sopimukset Siemensin kanssa metrovarikon laajennusosan automatisointisopimusta lukuun ottamatta. Käräjäoikeuden näkemyksen mukaan automatisointiprojektin viivästykset johtuivat Siemensin vastuulla olevista syistä. Päätös osataan vahvisti, että sopimusten purku vuonna 2015 tehtiin oikean arvioon pohjautuen. Käräjäoikeuskäsittely jatkui keväällä 2021 taloudellisia korvauksia koskevalla oikeudenkäynnillä, josta käräjäoikeuden päätöstä odotetaan vuoden loppuun mennessä.

HKL:n organisaation kehittämistä jatkettiin alkuvuonna mm. kiinteistöpalveluita ja varikkohankkeita koskien. Myös digitalisaation vahvempaan hyödyntämiseen etsitään keinoja. HKL on lisäksi yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan ja sveitsiläisen Ostschweizer Fachhochschule korkeakoulun kanssa käynnistämässä syksyllä kansainvälisen tason pikaraitiotiekoulutusta tulevaisuuden osaajatarpeisiin vastaamiseksi.

Suoritteet

HKL:n tuottamassa raitio-, metro- ja lauttaliikenteessä tehtiin yhteensä 39,3 milj. matkaa tammi-kesäkuussa 2021. Raitioliikenteessä matkoja

11.08.2021

tehtiin 27 % ja metroliikenteessä 18 % edellisvuotta vähemmän. Koronaepidemia vaikutus matkustajamääriin alkoi maaliskuussa 2020.

Koko vuoden ennuste on, että raitioliikenteessä linjakilometrejä toteutuu noin 3 % budjetissa suunniteltua vähemmän. Metroliikenteessä linjakilometriennuste on budjetin tasolla.

Talousarvion sitovat tavoitteet

HKL:llä on kolme sitovaa tavoitetta (asiakastyytyväisyys, luotettavuus, talous) ja näillä yhteensä viisi erillistä mittaria. Sitovat tavoitteet eivät ole toteutumassa. Mittareista kaksi on toteumassa tavoitetta paremmin ja kolme mittaria on jäämässä tavoitetasosta.

Metroliikenteen liikennöinnin luotettavuustavoitetta ei ennusteta saavutettavan. Kalustohaasteiden vuoksi tammikuun luotettavuus jäi niin merkittävästi alle tavoitteen, että koko vuoden luotettavuuden osalta tavoitteeseen pääseminen ei ole todennäköistä. Luotettavuus on parantunut Q2:n aikana alkuvuoteen verrattuna. Syksyllä haasteita kalustoresursseihin luovat käynnistyvät länsimetro-2 -koeajot. Luotettavuusennusteessa oletetaan, että poikkeustilanteessa ajetaan harvennettua liikennettä myös syksyllä koronaepidemian ja HSL:n heikentyneen taloustilanteen tähden. Tähän pystytään vastaamaan, jos käytettävä kuljettaja- ja kalustoresurssi eivät merkittävästi huonone esimerkiksi epidemian pahentumisen vuoksi.

Asiakastyytyväisyydessä raitioliikenteen tavoitetta ei ennusteta saavutettavan. Liikennöitsijäarvosanan osatekijöiden ennustetaan pysyvän pandemian aikana tehtyjen tutkimusten tasolla. Pandemian tuoma poikkeustilanne vaikuttanut voimakkaimmin siisteyden osatekijään eikä sen odoteta heti nousevan pandemiasta johtuvien korkeampien siisteysodotusten takia. Ennusteessa oletetaan, että asiakastyytyväisyys pysyy kevään 2021 tasolla. Tuloksia tarkastellessa tulee huomioida, että kevään tutkimuskausi toteutettiin koronavirusepidemian vuoksi supistettuna ja otos on noin neljännes normaaliotoksesta.

Henkilöstö

HKL:n henkilöstömäärä oli 1 272 henkilöä 30.6.2021 (30.6.2020: 1 315). Vuoden 2020 lopussa henkilöstömäärä oli 1 260. Keskimäärin tammi-kesäkuussa henkilöitä oli 1 262, kun vastaavalla kaudella vuonna 2020 henkilöitä oli keskimäärin 1 285.

Käyttötalous

Koko vuoden liikevaihtoennuste on 224,0 milj. euroa eli 0,5 milj. euroa budjettia enemmän.

11.08.2021

Liiketoiminnan muut tuotot ovat ennusteessa 17,8 milj. euroa eli 1,2 milj. euroa budjetoitua vähemmän. HKL:n saamat mainostulot ovat jäämässä budjetoidusta koronan takia. Myös kaupunkipyöristä saatavia käyttömaksuja on toteutumassa budjetissa arvioitua vähemmän.

Menoissa palveluostoja arvioidaan toteutuvan 0,8 milj. euroa ja henkilöstökuluja 0,6 milj. euroa budjetoitua vähemmän. Menoerät ovat toteutumassa ennusteessa pitkälti budjetin mukaisesti.

HKL:n tilikauden tulosenuste ennen varauksia on 2,8 (TB21: 3,5) milj. euroa.

Investoinnit

HKL:n investointiennuste on 220,0 (TB: 235,8) milj. euroa.

Suurimmat investoinnit ovat Raide-Jokerin investointeja: infra 80,3 milj. euroa, varikko 24,9 milj. euroa ja vaunut 24,3 milj. euroa. Muita suuria investointeja ovat Kruunusiltojen infra 15,0 milj. euroa, M100-metrovaunujen peruskorjaus 10,0 milj. euroa ja uusien metrovaunujen hankinta 8,3 milj. euroa.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

Liitteet

1 HKL osavuosisikatsaus 1-6.2021

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Liikenneliikelaitoksen johtokunta 29.04.2021 § 68

HEL 2021-004627 T 02 02 01

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi HKL:n osavuosisikatsauksen 1.1. – 31.3.2021.

11.08.2021

Asia/5

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ville Lehmuskoski, toimitusjohtaja, puhelin: 310 35091
ville.lehmuskoski(a)hel.fi

§ 116

Ostolaskujen käsittelyjärjestelmän ylläpitoa ja verkkolaskujen vastaanottoa koskeva palveluhankinta

HEL 2021-008455 T 02 08 02 01

Päätös

Johtokunta oikeutti liikenneliikelaitoksen (HKL) tilaamaan Basware Oyj:ltä ostolaskujen sähköisen käsittelyjärjestelmän ylläpidon ja verkkolaskujen vastaanottopalvelun 31.5.2022 asti yhteensä enintään 45.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti
Sopimussihteeri	Esitysteksti
Taloussuunnittelupäällikkö	Esitysteksti
Hankintasuunnittelija	Esitysteksti
Yksikön johtaja	Esitysteksti
Taloussihteeri	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Hankinta perustuu HKL:n ja Basware Oyj:n väliseen toistaiseksi voimassaolevaan sopimukseen. Basware Oyj:n toimittama ostolaskujen käsittelyjärjestelmä on ollut käytössä HKL:ssä vuodesta 2002. Järjestelmällä on HKL:ssä 170 käyttäjää ja järjestelmän kautta käsiteltiin noin 27.000 ostolaskua vuonna 2020.

11.08.2021

Järjestelmän tekninen käyttöikä on päättymässä ja järjestelmän tekninen tuki päättyy kevään 2022 aikana. HKL kartoittaa vaihtoehtoja palvelun toteuttamiseksi tämän jälkeiselle ajalle.

Aiemmat päätökset:

Johtokunnan päätös 152 §, 8.11.2018 85.000 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 23§, 20.2.2017 77.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 43§, 9.3.2016 39.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 3§, 5.1.2015 30.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 10§, 16.1.2014 34.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 6§, 11.1.2013 34.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 2§, 13.1.2012 30.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 5§, 18.1.2011 24.000,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 16§, 2.2.2010 23.199,96 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 9§, 26.1.2009 16.393,44 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 14§, 14.1.2008 23.625,00 eur (alv 0%)
Toimitusjohtajan päätös 4§, 8.1.2007 24.590,16 eur (alv 0%)
Hallintojohtajan päätös 35§, 21.12.2005 22.700,00 eur (alv 0%)
Hallintojohtajan päätös 3§, 21.1.2005 20.000,00 eur (alv 0%)
Hallintojohtajan päätös 26§, 10.2.2004 35.000,00 eur (alv 0%)
Hallintojohtajan päätös 23.9.2002 (277 §) ja 24.2.2003 (29 §)
45.115,80 eur (alv 0%)

Tämän päätöksen jälkeen HKL on tilannut Basware Oyj:ltä ostolaskujen sähköisen käsittelyjärjestelmän ylläpidon ja verkkolaskujen vastanottopalveluita yhteensä enintään 608.624,36 eurolla (alv%).

Esittelijä

yksikön johtaja
Karoliina Rajakallio

Lisätiedot

Ari Päivärinta, taloussuunnittelupäällikkö, puhelin: 310 78433
ari.paivarinta(a)hel.fi
Ann-Mari Tiainen, hankintasuunnittelija, puhelin: 310 35942
ann-mari.tiainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta
Sopimussihteeri
Taloussuunnittelupäällikkö
Hankintasuunnittelija

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti

11.08.2021

Asia/6

Yksikön johtaja
Taloussihteeri

Esitysteksti
Esitysteksti

§ 117

Länsimetron kiinteistöjen kiinteistösiivouksen hankinta

HEL 2021-004966 T 02 08 02 00

Päätös

Johtokunta valitsi länsimetron kiinteistöjen kiinteistösiivouspalveluiden toimittajaksi Palmia Oy:n ja oikeutti HKL:n tekemään valitulta toimittajalta palvelusopimuksen mukaisia tilauksia yhteensä enintään 5.000.000,00 euron arvonlisäverottomaan kokonaishintaan.

Johtokunta oikeutti HKL:n toimitusjohtajan päättämään hankintaan sisältyvien optioiden käyttöönotosta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718
satu.ramo(a)hel.fi
Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perustelumuistio
- 2 Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti Liite 1 Liite 2
Kirjanpito	Esitysteksti Liite 1 Liite 2
Sopimussihteeri	Esitysteksti Liite 1 Liite 2
Yksikön johtaja	Esitysteksti Liite 1 Liite 2

Suunnittelija

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Tarjoajat

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Liite 1

Liite 2

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL järjesti tarjouskilpailun (78H20) länsimetron kiinteistöjen kiinteistösiivouspalveluista.

Hankintamenettelynä oli vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (erityisalojen hankintalaki, 1398/2016) mukainen tarjouskilpailu, joka toteutettiin rajoitetulla menettelyllä. Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo ylitti erityisalojen hankintalain mukaisen palveluhankintojen EU-kynnysarvon.

Tarjouskilpailua koskeva ilmoitus julkaistiin Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosan verkkoversiossa (TED) sekä HILMA-ilmoituskanavassa 19.3.2021. Osallistumishakemusten jättämisen määräaika oli 7.4.2021 klo 12.00.

Toimitusjohtaja valitsi 46 §, 22.4.2021, ehdokkaat tarjousvaiheeseen.

Lopullinen tarjouspyyntö julkaistiin 21.5.2021 ja tarjousten jättämisen määräaika oli 16.6.2021 klo 12:00.

Tarjouskilpailun ratkaisuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus niin, että hinnan painoarvo oli 70 % ja laadun 30 %. Laatu huomioitiin tarjouspyynnön vähimmäisvaatimuksissa ja pisteytettävissä vertailuperusteissa. HKL:n hankinnoissa edellyttämät vastuullisuusperiaatteet huomioitiin tarjouspyynnön pakollisissa vaatimuksissa.

Hankinta-asian ratkaiseminen

Hankintamenettelyn ratkaisua koskevat perustelut ovat esityslistan liitteenä.

Hallinto- ja hankintapalvelut huolehtii hankintapäätöksen tiedoksiannosta asianosaisille.

11.08.2021

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718
satu.ramo(a)hel.fi
Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879
eeva.lindroos(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perustelumuistio
- 2 Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote

Hankinta

Kirjanpito

Sopimussihteeri

Yksikön johtaja

Suunnittelija

Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Liite 1

Liite 2

Esitysteksti

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Liite 1

Liite 2

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Liikenneliikelaitos Toimitusjohtaja 22.04.2021 § 46

HEL 2021-004966 T 02 08 02 00

Päätös

Toimitusjohtaja päätti valita länsimetron kiinteistöjen kiinteistösiivouspalveluiden kilpailutuksen tarjousvaiheeseen seuraavat osallistumishakemuksen lähettäneet ehdokkaat:

- L&T Siivous Oy
- Palmia Oy
- RTK-Palvelu Oy
- Siskon Siivous Oy
- SOL Palvelut Oy

Päätöksen perustelut

Hankinnan kohteena on länsimetron kiinteistöjen kiinteistösiivouspalvelut varsinaiselle sopimuskaudelle 10.1.2022 – 31.10.2024. Lisäksi sopimukseen kuuluu seuraavat optiot:

- Kiinteistösiivouspalveluiden tilaaminen länsimetron Matinkylä–Kivenlahti –osuudelle (länsimetron 2. vaihe), jonka rakentaminen on käynnissä. Tämän osuuden uudet asemat ovat Finnoo, Kaitaa, Soukka, Espoonlahti ja Kivenlahti.
- Kiinteistösiivouspalveluiden tilaaminen Sammalvuoren metrovarikolle sen valmistuttua.
- Sopimuksen jatko enintään kahdelle yhden (1) vuoden pituiselle optiokaudelle

Hankintamenettelynä on erityisalojen hankintalain (Laki vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista 1398/2016) mukainen rajoitettu menettely.

Ilmoitus erityisalojen hankintalain mukaisesta hankinnasta julkaistiin Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosan verkkoversiossa (TED) ja julkisten hankintojen ilmoituskanavassa (HILMA) 19.3.2021. Osallistumishakemusten jättämisen määräaika oli 7.4.2021 klo 12.00.

Määräaikaan mennessä saapui 5 osallistumishakemusta seuraavilta yrityksiltä:

- L&T Siivous Oy
- Palmia Oy
- RTK-Palvelu Oy
- Siskon Siivous Oy
- SOL Palvelut Oy

11.08.2021

Erityisalojen hankintalain 83 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on valittava ehdokkaat ja tarjoajat etukäteen ilmoitettujen puolueettomien perusteiden mukaisesti. Hankintayksikön on suljettava pois sellaiset tarjoajat tai ehdokkaat, jotka eivät täytä näitä ehtoja.

Hankintaa koskevassa osallistumispyynnössä ilmoitetun mukaisesti tarjousvaiheeseen valitaan kaikki ehdokkaat, jotka ovat osoittaneet täyttävänsä asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Hankintayksikkö on tarkistanut saapuneet osallistumishakemukset ja ne kaikki täyttävät osallistumispyynnössä esitetyt soveltuvuusvaatimukset. Kaikki osallistumishakemuksen lähettäneet ehdokkaat hyväksytään hankinnan tarjousvaiheeseen.

Lisätiedot

Satu Rämö, suunnittelija, puhelin: 310 22718

satu.ramo(a)hel.fi

Eeva Lindroos, hankinta-asiantuntija, puhelin: 310 34879

eeva.lindroos(a)hel.fi

11.08.2021

§ 118

Raitioradan ja metroradan kielisovituksien sekä metroradan risteyksien hankinta puitejärjestelyinä

HEL 2021-008714 T 02 08 03 00

Päätös

Johtokunta oikeutti liikenneliikelaitoksen (HKL) tekemään puitesopimukset raitiotien ja metroradan kielisovitusten sekä metroradan risteyksien hankinnasta kokonaistaloudellisesti edullisimpien tarjouksien tehneiden toimittajien kanssa:

- voestalpine VAE GmbH
- Vossloh Cogifer Finland Oy

siten, että

- puitejärjestelyn sopimuskausi on 1.9.2021-31.8.2024,
- tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta yhdellä kolmen (3) vuoden pituisella optiokaudella,
- kokonaiskustannukset tehtävien puitesopimusten perusteella varsinaiselta sopimuskaudelta ja optiokaudelta ovat yhteensä enintään 5.000.000,00 euroa (alv 0 %)

Johtokunta oikeutti HKL:n toimitusjohtajan päättämään optiokauden käyttöönotosta.

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Tommy Sohlberg, tekninen isännöitsijä, puhelin: 09 310 35429
tommy.sohlberg(a)hel.fi
Ulla Yli-Kullas, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 32902
ulla.yli-kullas(a)hel.fi

Liitteet

1 Perustelumuistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote
Hankinta

Otteen liitteet
Esitysteksti

11.08.2021

Kirjanpito	Liite 1 Esitysteksti
Sopimussihteeri	Liite 1 Esitysteksti
Yksikön johtaja	Liite 1 Esitysteksti
Tekninen isännöitsijä	Liite 1 Esitysteksti
Hankinta-asiantuntija	Liite 1 Esitysteksti
Tarjoajat	Liite 1 Esitysteksti Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta
	Liite 1

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

HKL järjesti puitejärjestelynä tarjouskilpailun (25H21, 23.06.2021) raitioradan ja metroradan kielisovituksien ja metroradan risteyksien puitejärjestelystä kolmen vuoden sopimuskaudella, jota voidaan jatkaa yhdellä kolmen vuoden optiokaudella. Hankinta oli jaettu kahteen osaluueeseen:

- osa-alue A: raitioradan kielisovitukset
- osa-alue B: metroradan kielisovitukset ja risteykset

Hankintamenettelynä oli vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (erityisalojen hankintalaki, 1398/2016) mukainen avoin menettely. Hankinnan ennakoitu kokonaisarvo ylitti erityisalojen hankintalain mukaisen EU-kynnysarvon.

Hankintailmoitus julkaistiin Euroopan unionin virallisen lehden täydennysosan verkkoversiossa (TED) 2021/S 122-324489 (28.6.2021) sekä julkisten hankintojen ilmoituskanavassa (HILMA) 23.06.2021.

Menettelyssä kenellä tahansa oli mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuun kaikille saataville olevien tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti. Tarjousten jättämisen määräaika oli 28.7.2021 kello 12:00.

Tarjouskilpailun ratkaisuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo oli 100 %. Laatu huomioitiin tarjouspyynn-

11.08.2021

nön vähimmäisvaatimuksissa. HKL:n hankinnoissa edellyttämät ympäristökriteerit ja vastuullisuusperiaatteet huomioitiin tarjouspyynnön pakollisissa vaatimuksissa.

Hankinta-asian ratkaiseminen

Hankintamenettelyn ratkaisua koskevat perustelut ovat esityslistan liitteenä.

Hallinto- ja hankintapalvelut huolehtii hankintapäätöksen tiedoksiannosta asianosaisille.

Esittelijä

yksikön johtaja
Toni Jurva

Lisätiedot

Tommy Sohlberg, tekninen isännöitsijä, puhelin: 09 310 35429
tommy.sohlberg(a)hel.fi
Ulla Yli-Kullas, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 32902
ulla.yli-kullas(a)hel.fi

Liitteet

1 Perustelumuistio

Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Esitysteksti Liite 1
Kirjanpito	Esitysteksti Liite 1
Sopimussihteeri	Esitysteksti Liite 1
Yksikön johtaja	Esitysteksti Liite 1
Tekninen isännöitsijä	Esitysteksti Liite 1
Hankinta-asiantuntija	Esitysteksti Liite 1
Tarjoajat	Esitysteksti Muutoksenhaku hankintapäätökseen, liikenneliikelaitoksen johtokunta Liite 1

11.08.2021

Asia/9

§ 119

Itäkeskuksen metron sähkösyöttöaseman saneeraus, hankesuunnitelma

HEL 2021-008344 T 08 00 02

Esitys

Johtokunta esitti kaupunginhallitukselle Itäkeskuksen metron sähkösyöttöaseman saneerauksen hankesuunnitelman 11.6.2021 hyväksymistä niin, että hankkeen arvonlisäveroton enimmäishinta yhteensä sisältäen suunnittelun, rakennustyöt sekä hankintojen aikaiset lisä- ja muutostyöt on 6,44 milj. euroa kustannustasossa syyskuu 2020.

Esittelijä

yksikön johtaja
Antti Nousiainen

Lisätiedot

Lasse Rosenholm, projektipäällikkö, puhelin: 310 35783
lasse.rosenholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Itäkeskus_SSA_Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Infrapalvelupäällikkö
Projektipäällikkö
Talouspalvelut
Hankinta

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Itäkeskuksen metron sähkösyöttöaseman saneerauksella ja modernisoinnilla parannetaan Helsingin metrojärjestelmän luotettavuutta ja häiriönsietokykyä.

Hankkeen strategiasidonnaisuus

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 (kaupunginvaltuusto 27.9.2017, 321 §) todetaan, että liikennejärjestelmän toimivuudesta huolehditaan liikenneinvestoinneilla ja että kestävien liikennemuotojen kulkumuoto-osuutta kasvatetaan. Päätösehdotus tukee näitä kaupunkistrategian tavoitteita kestäväen kasvun turvaamisesta ja on näin strategian mukainen.

Hankkeen lähtökohdat ja tavoitteet

Itäkeskuksen metron sähkösyöttöasema on yli 30 vuotta vanha ja siten tulossa käyttökänsä päähän ja vanhoihin laitteistoihin on hyvin haastavaa saada varaosia. Sähkösyöttöasema on rakennettu ennen Vuosaaren haaran rakentamista ja siten aseman syötöt Vuosaaren suuntaan eivät vastaa tämän hetken liikennöintimääriä tai täysin metron sähkösyötön periaatteita muuhun rataan nähden.

Itäkeskuksen metron sähkösyöttöasemaa lähimmät sähkösyöttöasemat sijaitsevat Siilitien ja Kontulan metroasemien läheisyydessä. Sähkösyöttöasema palvelee sekä linjarataa, joka haarautuu Itäkeskuksessa, että syöttöraiteita metrovarikolta. Itäkeskuksen sähkösyöttöaseman vaikeampi vikaantuminen voisi aiheuttaa metron liikennöinnille huomattavia häiriöitä, jos ei keskeytyksiä. Modernisoinnin myötä myös sähkösyöttöaseman kunnossapidettävyyks paranee.

Itäkeskuksen sähkösyöttöasemarakennus sijaitsee Korsholmantien varrella, metroradan Mellunmäen haaran länsipuolella. Syöttöaseman toimintaan kuuluu kiinteästi myös kolme rata-alueella olevaa erotinkojeistoa. Rata-alueen kosteus, lämpötilat ja pöly aiheuttavat rata-alueella sijaitseville kojeistoille merkittävää rasitusta.

Hankkeen toteuttaminen

Hanke on tarkoitus toteuttaa vuosien 2022-23 aikana ja töiden kokonaiskestoksi on arvioitu 20 kuukautta.

Hankkeessa uusitaan metron sähkösyöttöaseman laitteistot ja peruskorjataan tilat ja asennusreitit rakenteiden, pintojen ja talotekniikan osalta. Syöttöasemarakennuksen katolle asennetaan aurinkopaneeleja hankkeessa, joita käytetään erityisesti kesäisin syöttöaseman jäähdytysjärjestelmän energiatarpeen osittaiseen kattamiseen.

Siilitien ja Kulosaaren sähkösyöttöasemien peruskorjauksissa käytössä ollut tilapäinen sähkösyöttöasema tuodaan paikalle korvaamaan Itäkeskuksen sähkösyöttöasemaa töiden ajaksi. Näin pystytään turvaamaan sähkösyöttö metroradalle hankkeen ajan.

11.08.2021

Hankkeen toteutussuunnittelussa valittavissa teknisissä ratkaisuihin niin rakennus- kuin talotekniikan osalta kiinnitetään huomioita ratkaisujen elinkaareen, energiatehokkuuteen ja vähäpäästöisyyteen tai kiertoalouteen. Rakennus- ja taloteknisissä töissä toteutetaan siirto- ja väistötoimia tarpeen mukaisesti.

Hankkeessa uusitaan molemmat metron sähkösyöttöaseman rata-sähkömuuntajat. Uusiksi muuntajiksi hankintaan vähähäviöisiä malleja, jotta häviöenergian määrä vähenee. Myös sähkösyöttöaseman tasa-sähkökatkaisijakojeistot, DC-kaapelisyötöt, sähkösyöttöaseman 10 kV-kojeistot ja sähkösyöttöaseman omakäyttömuuntaja uusitaan.

Lisäksi vanhat erotinkojeistot korvataan kahdella uudella kojeistolla, joille rakennetaan myös uudet sijoituspaikat rata-alueelle. Uusilla suojaetuilla sijoitustiloilla erotinkojeistojen käyttövarmuus paranee.

Sähkösyöttöaseman kaapeloinnit radan molemmille haaroille uusitaan vastaamaan nykyhetken ja tulevien vuosien tarpeita. Samalla yhtenäistetään haaraumakohdan johdotukset muun rataverkon kanssa.

Uusittavien laitteistojen kaukovalvontaa lisätään samalla toimintavarmuuden parantamiseksi ja paloriskien pienentämiseksi. Uusien laitteistojen käyttöikä on arvioitu 30 vuotta.

Hankkeen toteuttaminen ei vaadi muutoksia asemakaavaan ja rakennuslupa hankkeen toteuttamiseksi on haettu.

Hanke toteutetaan siten, ettei metrolienteelle aiheudu katkoja ja tavoitteena on välttää liikenteen rajoituksia. Työmaajärjestelyt eivät vaikuta Itäkeskuksen metroasemaa käyttäviin matkustajiin. Kriittisiä käyttö- ja kytkentätöitä suoritetaan öisin, kun linjaliikenne on tauolla.

Hankkeen kustannusten muodostuminen

Itäkeskuksen metron sähkösyöttöaseman saneerauksen arvonlisäverottomat kustannukset ovat enintään 6,44 milj. euroa hankesuunnitelman mukaisesti.

Hankesuunnitelman kustannusarvioksi on laatinut rakennusosastona rakennushankkeen kustannus- ja määrätietopalveluihin erikoistunut yritys. Laskelma perustuu sähkösuunnittelijan kustannusarvioihin, arkkitehdin ja rakennesuunnittelijan hankesuunnitelma-aineistoon sekä LVI-suunnittelijan kustannusarvioon.

Kustannusarvio on laadittu Helsingin hintatasoon 9/2020 Talonrakennuksen kustannustietokirjan mukaisella menettelyllä. Käytetty Haahtela-indeksi on 103,0 rakennuskustannusindeksin ollessa 104,5 (2015 = 100).

Hankkeen suunnitteluun on käytetty kesäkuuhun 2021 mennessä n. 0,24 milj. euroa.

Vuodelle 2022 hankkeen kustannuksiksi on arvioitu 2,19 milj. euroa ja vuodelle 2023 4,0 milj. euroa. Vuodelle 2021 arvioitu osuus kustannuksista on huomioitu HKL:n vuoden 2021 tulosbudjetissa. Vuosille 2022-23 sijoittuvat kustannukset otetaan huomioon HKL:n talousarvion laatimisessa kyseisille vuosille.

Hankkeen vaikutukset käyttötalouteen

Hanke rahoitetaan lainarahoituksella ja hanke aiheuttaa 25 vuoden poistoajalla tasapoistoina noin 0,26 milj. euron vuotuisen lisäyksen poistokustannuksiin.

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) perussopimuksen perusteella 50 % investoinnin poistoista (0,13 milj. euroa/vuosi) ja 50 % laskennallisista korkomenoista (25 vuoden aikana yhteensä 2,1 milj. euroa, laskentakorko 5 %) voidaan laskuttaa HSL:ltä. HKL palauttaa HSL:ltä laskuttamansa 50 % laskennallisen korkomenon ns. infran korkotulona kaupungille.

Loppuosa poistoista (n. 0,13 milj. euroa vuodessa) ja investoinnin rahoittamisesta aiheutuvat todelliset 2,5 milj. euron korkokulut laina-aikana (korkokanta 3 % ja laina-aika 25 vuotta) jäävät kaupungin liikenneliikelaitoksen infratukena maksettavaksi. Itäkeskuksen metron sähkönsyöttöaseman saneerauksen vaikutus HKL:lle maksettavaan kaupungin tukeen on keskimäärin 0,15 milj. euroa vuodessa.

Lisäksi osa HSL:ltä laskutettavasta 50 % poisto-osuudesta ja 50 % laskennallisesta korosta kiertyy vuosittain käytön mukaisesti kaupungin maksettavaksi HSL:n maksuosuuden kautta; noin 50 % poisto-osuudesta ja laskennallisesta korosta katetaan lipputuloilla ja loppuosa kohdistuu kuntaosuuteen. Itäkeskuksen metron sähkönsyöttöaseman saneerauksen HKL:n osuuden kokonaisvaikutus Helsingin kaupungin käyttötalouteen arvioidaan olevan keskimäärin 0,24 milj. euroa vuodessa (HSL:n maksuosuus ja HKL:n saama kaupungin tuki yhteensä).

Toimivalta

Hallintosäännön 11 luvun 1 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan liikelaitoksen johtokunta päättää kaupunginhallituksen vahvistamissa rajoissa muun kuin tilahanketta koskevan suunnitelman ja piirustuksen hyväksymisestä.

11.08.2021

Kaupunginhallituksen 21.5.2018, 364 §, hyväksymien katu-, liikenneväylä-, rata- ja puistohankkeiden hyväksymisrajojen mukaan HKL:n johtokunta päättää alle 5 milj. euron hankkeista.

Hankkeen arvonlisäverottoman kustannusarvion ollessa 6,44 milj. euroa, HKL:n johtokunta voi esittää hankesuunnitelman hyväksymistä kaupunginhallitukselle.

Esittelijä

yksikön johtaja
Antti Nousiainen

Lisätiedot

Lasse Rosenholm, projektipäällikkö, puhelin: 310 35783
lasse.rosenholm(a)hel.fi

Liitteet

1 Itäkeskus_SSA_Hankesuunnitelma

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Infrapalvelupäällikkö
Projektipäällikkö
Talousohjelmat
Hankinta

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 120

Ilmoitusasiat ja johtokunnan esille ottamat asiat

Päätös

Johtokunta merkitsi asiat tiedoksi.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto (Kvsto)

Kvsto 2.6.2021 § 178 asia/17

Valtuutettu Mai Kivelän aloite ilmastohaitallisesta mainonnasta vapaas-
ta kaupunkitilasta
HEL 2021-001525 T 00 00 03

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kvsto 16.6.2021 § 189 asia/7

Osallistuminen Itärata Oy:n omistamiseen ja rahoittamiseen
HEL 2021-005377 T 00 01 06

Kvsto 16.6.2021 § 190 asia/8

Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2020
HEL 2021-003311 T 11 00 01

Kvsto 16.6.2021 § 194 asia/12

Helsingin maanalainen yleiskaava 2021 (nro 12704)
HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

Kvsto 16.6.2021 § 203 asia/21

11.08.2021

Valtuutettu Mai Kivelän aloite ilmastohaitallisesta mainonnasta vapaas-
ta kaupunkitilasta
HEL 2021-001525 T 00 00 03

Kvsto 16.6.2021 § 206 asia/24

Valtuutettu Petra Malinin aloite Helsingin kaupungin toimista työnanta-
jana vanhempien uupumisen vähentämiseksi
HEL 2021-000695 T 00 00 03

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kvsto 23.6.2021 § 210 asia/3

Vuoden 2020 arviointikertomus ja tilintarkastuskertomus sekä vastuu-
vapaus vuodelta 2020
HEL 2020-006250 T 00 03 00

Kvsto 23.6.2021 § 211 asia/4

Helsingin kaupungin vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväksyminen
HEL 2021-003003 T 02 02 01

Kvsto 23.6.2021 § 213 asia/6

Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien muuttaminen
HEL 2021-002358 T 00 00 02

Kvsto 23.6.2021 § 215 asia/8

Valtuutettu Mia Haglundin aloite ilmastobudjetoinnin ottamisesta käyt-
töön
HEL 2020-013684 T 00 00 03

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 24.5.2021 § 391 asia/3

Muutos kaupunginhallituksen kokousaikoihin 2021
HEL 2020-009204 T 00 00 02

Khs 24.5.2021 § 395 asia/7

Periaatepäätös sähkölauttahankkeen jatkovalmistelusta
HEL 2021-005767 T 00 01 04 00

Khs 24.5.2021 § 398 asia/10

11.08.2021

Lausunto tarkastuslautakunnalle vuoden 2020 arviointikertomuksesta
HEL 2020-006250 T 00 03 00

Khs 24.5.2021 § 400 asia/12

Valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponsi Laajasalon ratikkakorttelin
kaava-alueen eteläpuolelle jäävän metsäalueen luonnonrauhan säilyt-
tämisestä
HEL 2020-012225 T 00 00 03

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 7.6.2021 § 424 asia/3

V 23.6.2021, Helsingin kaupungin vuoden 2020 tilinpäätöksen hyväk-
syminen
HEL 2021-003003 T 02 02 01

Khs 7.6.2021 § 429 asia/8

V 23.6.2021, Valtuutettu Mia Haglundin aloite ilmastobudjetoinnin ot-
tamisesta käyttöön
HEL 2020-013684 T 00 00 03

Khs 7.6.2021 § 430 asia/9

V 23.6.2021 Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien muuttami-
nen
HEL 2021-002358 T 00 00 02

Khs 7.6.2021 § 431 asia/10

V 16.6.2021 Helsingin maanalainen yleiskaava 2021 (nro 12704)
HEL 2017-001746 T 10 03 02 00

Khs 7.6.2021 § 433 asia/12

V 16.6.2021, Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2020
HEL 2021-003311 T 11 00 01

Khs 7.6.2021 § 436 asia/15

Määrärahan myöntäminen kaupunkiympäristön toimialalle vuoden 2021
talousarvion kohdasta 8 03 02 Projektialueiden kadut, kaupunginhalli-
tuksen käytettäväksi
HEL 2021-005220 T 02 02 02

Khs 7.6.2021 § 447 asia/26

11.08.2021

Valtuutettu Hannu Oskalan toivomusponsi Ruoholahden metroaseman itäisen sisäänkäynnin rakentamismahdollisuuksista
HEL 2020-010229 T 00 00 03

Khs 7.6.2021 § 455 asia/34

Pasilan raitioteiden raiteistomuutosten hankesuunnitelma
HEL 2021-004787 T 08 00 02

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 14.6.2021 § 461 asia/4

V 23.6.2021, Valtuutettu Mia Haglundin aloite ilmastobudjetoinnin ottamisesta käyttöön
HEL 2020-013684 T 00 00 03

Khs 14.6.2021 § 462 asia/5

V 23.6.2021 Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien muuttaminen
HEL 2021-002358 T 00 00 02

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 21.6.2021 § 481 asia/3

V 23.6.2021 Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien muuttaminen
HEL 2021-002358 T 00 00 02

Khs 21.6.2021 § 494 asia/16

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 24

===

liikenneliikelaitos 15.6.2021

===

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Khs 28.6.2021 § 513 asia/19

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Kaupunginhallitus päätti, ettei se ota käsiteltäväkseen asioita, joissa seuraavat viranomaiset ovat tehneet päätöksen viikolla 25.

===

11.08.2021

liikenneliikelaitos 23.6.2021

===

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Konsernijaosto (Koja)

Koja 14.6.2021 § 75 asia/2

Kaupunginhallituksen konsernijaoston kokousajat syyskaudella 2021
HEL 2021-006066 T 00 00 02

Koja 14.6.2021 § 79 asia/8

Itärata Oy:n osakassopimuksen hyväksyminen
HEL 2021-005377 T 00 01 06

Koja 14.6.2021 § 82 asia/11

PKS-yhteisöraportti 1/2021
HEL 2021-005990 T 00 01 06

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Elinkeinojaosto (Elja)

Elja 21.6.2021 § 12 asia/2

Kaupunginhallituksen elinkeinojaoston kokousajat syyskaudelle 2021
HEL 2019-011276 T 00 00 02

Elja 21.6.2021 § 14 asia/4

Päärautatieaseman ympäristön hankkeiden vaikutuksia ydinkeskustan
elinvoimaan
HEL 2021-007022 T 08 00 00

[Linkki pöytäkirjaan](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

§ 121

Liikenneliikelaitoksella tehtyjen päätösten seuraaminen

Päätös

Johtokunta merkitsi tiedoksi johtokunnan puheenjohtajan ilmoitukset viikoilta 24-30/2021, ettei ota/esittele otettavaksi johtokunnan käsiteltäväksi seuraavia toimitusjohtajan ja yksiköiden johtajien tekemiä päätöksiä:

2021	§
Toimitusjohtaja	73 - 79
Henkilöstö ja liiketoiminnan tuki, yksikön johtaja	9 - 10
Talous ja toiminnanohjaus, yksikön johtaja	
Suuret kaupunkiraidehankkeet, yksikön johtaja	
Omaisuuksienhallinta, yksikön johtaja	33 - 46
Kunnossapito, yksikön johtaja	15 - 21
Liikennöinti, yksikön johtaja	

[Linkki päätöksiin](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

yksikön johtaja
Petri Lumijärvi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11.08.2021

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 111, 112, 113, 114, 115, 119, 120 ja 121 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 116 §.

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi-saannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä,

11.08.2021

joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

3

MUUTOKSENHAKU HANKINTAPÄÄTÖKSEEN

Pöytäkirjan 117 ja 118 §:t.

Tähän päätökseen tyytymätön asianosainen voi hakea päätökseen muutosta vaatimalla hankinta-oikaisua tai tekemällä valituksen markkinaoikeudelle taikka molemmat.

11.08.2021

OHJEET HANKINTAOIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Oikaisuvaatimusaika

Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta ratkaisusta.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä vaatimasta hankintaoikaisu.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolta hankintaoikaisu vaaditaan, on Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen johtokunta.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Postiosoite
PL 55250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Käyntiosoite
Hämeentie 86
Helsinki 00550

Puhelin
3101071
Faksi

Y-tunnus

Tilinro

Alv.nro

11.08.2021

Hankintaoikaisuvaatimus pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla

- hankintayksikön päätös tai muu ratkaisu, johon hankintaoikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä tai muuta ratkaisua halutaan oikaistavaksi.

Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on mainittava oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Jos oikaisua vaativan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos oikaisuvaatimuksen laatijana on joku muu henkilö, oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava myös tämän nimi sekä tarvittavat yhteystiedot.

Oikaisuvaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin oikaisua vaativa halua vedota vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUDELLE

Valitusaika

Valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi käyttäen ehdokkaan tai tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa, katsotaan vastaanottajan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Mikäli päätös on lähetetty tiedoksi tavallisena kirjeenä, ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämistä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksianto tapahtuneen myöhemmin.

Hankintaoikaisun vireilletulo ei vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosaisella on oikeus hakea muutosta valittamalla markkinaoikeudelle.

11.08.2021

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusviranomainen

Valitus tehdään markkinaoikeudelle.

Markkinaoikeuden asiointiosoite on seuraava:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Sähköpostiosoite: markkinaoikeus@oikeus.fi
Faksinumero: 029 56 43314
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 43300

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

11.08.2021

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Ilmoitus valituksen tekemisestä hankintayksikölle

Valittajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava kirjallisesti hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeudelle.

Ilmoitus on tehtävä osoitteeseen:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Odotusaika

EU-kynnysarvot ylittävien hankintojen osalta hankintasopimus voidaan tehdä aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tai hänen katsotaan saaneen päätöksen ja valitusosoituksen tiedoksi.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

11.08.2021

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

11.08.2021

Liikenneliikelaitoksen johtokunta

Minna Salminen
puheenjohtaja

Jukka Hämäläinen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Samuli Voutila

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 20.08.2021.